

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Ekonomika a zdroje financování neziskové organizace
Pečovatelská služba města Dobříše**

Tadeáš Kail

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tadeáš Kail

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Ekonomika a zdroje financování neziskové organizace Pečovatelská služba města Dobříše

Název anglicky

Economics and sources of financing of the non – profit organization "Pečovatelská služba města Dobříše"

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě vyhodnocení neziskové organizace Pečovatelská služba města Dobříše vymezit její současný ekonomický stav, strukturu zdrojů financování v letech 2016 – 2020 a navrhnout opatření vedoucí ke stabilizaci a udržitelnosti této neziskové organizace.

Metodika

1. Vymezení současných teoretických přístupů – hodnocení ekonomiky neziskové organizace
2. Základní charakteristika analyzovaného subjektu
3. Vlastní výpočty ekonomiky organizace a struktury zdrojů financování
4. Závěry, návrhy a doporučení

Doporučený rozsah práce

30-50 stran textu

Klíčová slova

nezisková organizace, zdroje financování, ekonomika neziskové organizace

Doporučené zdroje informací

- BOUKAL, Petr a kol., 2013. Fundraising pro neziskové organizace. Praha: Grada. 264 s. ISBN 978-80-247-4487-2.
- KNÁPKOVÁ, Adriana a kol., 2017. Finanční analýza. Praha: Grada. 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
- OUTRISINOVÁ, Milana, a kol., 2011. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek. Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 978-80-7400-342
- PELIKÁNOVÁ, Anna, 2016. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: Grada. 328 s. ISBN 978-80-271-9510-7.
- RŮČKOVÁ, Petra, 2019. Finanční analýza 6. aktuální vydání. Praha: Grada. 160 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
- ŠEDIVÝ, Marek a kol., 2009. Úspěšná nezisková organizace 3. aktualizované vydání a rozřířené vydání. Grada Publishing. 168 s. ISBN 978-80-271-0249-5.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 14. 9. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 18. 12. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika a zdroje financování neziskové organizace Pečovatelská služba města Dobříše" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Heleně Řezbové, Ph.D. za odborné vedení, připomínky a cenné rady. Dále bych chtěl poděkovat Ing. Janě Kořínkové z příspěvkové organizace Pečovatelská služba Dobříš za poskytnutí podkladů a informací potřebných ke zpracování mé bakalářské práce.

Ekonomika a zdroje financování neziskové organizace Pečovatelská služba města Dobříše

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá ekonomikou a financováním příspěvkové organizace Pečovatelská služba města Dobříše. Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou definována teoretická východiska, která byla čerpána z odborné literatury a dalších zdrojů. Tato část obsahuje charakteristiku neziskového sektoru, vymezení a poslání neziskových organizací a též se zabývá problematikou financování neziskových organizací se zaměřením na příspěvkové organizace. Dále jsou zde popsány metody a ukazatele finanční analýzy včetně ukazatelů vhodných pro neziskové organizace. Ukazatele finanční analýzy jsou následně využity v praktické části.

Druhá část přibližuje příspěvkovou organizaci Pečovatelská služba města Dobříše, její poslání, cíle, hlavní a vedlejší činnost a též její financování. V praktické části je analyzováno hospodaření této organizace za období let 2016–2020. K tomuto rozboru je využito horizontální a vertikální analýzy aktiv, pasiv, nákladů, výnosů. Dále následuje analýza poměrovými ukazateli. Výsledky výpočtů jsou porovnány s doporučenými nebo oborovými hodnotami.

V závěru práce jsou shrnuty zjištěné výsledky, zhodnocena ekonomická situace příspěvkové organizace Pečovatelská služba města Dobříše a vymezena doporučení pro budoucí vývoj této organizace.

Klíčová slova: nezisková organizace, zdroje financování, ekonomika neziskové organizace, příspěvková organizace, finanční analýza, sociální služby

Economics and sources of financing of the non-profit organization “Pečovatelská služba města Dobříše”

Abstract

This bachelor thesis focuses on the economics and financing of the contributory organization “Pečovatelská služba města Dobříše.” The thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part defines the theoretical basis, which was drawn from the literature and other sources. This part contains the characteristics of the non-profit sector, the definition and mission of non-profit organizations and also deals with the issue of financing of non-profit organizations with a focus on contributory organizations. Furthermore, it describes methods and indicators of financial analysis, including indicators suitable for non-profit organizations. The financial analysis indicators and models are then used in the practical part.

The second part introduces the contributory organization “Pečovatelská služba města Dobříše,” its mission, objectives, main and secondary activities and also its financing. The practical part analyses the management of this organisation for the period 2016 - 2020. For this analysis, horizontal and vertical analysis of assets, liabilities, costs, revenues are used. This is followed by an analysis using ratios. The results of the calculations are compared with the recommended or industry values.

In conclusion, the results are summarized, the economic situation of the contributory organization “Pečovatelská služba Dobříš” is evaluated and recommendations for the future development of this organization are defined.

Keywords: non-profit organization, contributory organization, municipal company, financial analysis, social services, financing of non-profit organizations

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce	11
2.2	Metodika	11
3	Teoretická východiska	13
3.1	Charakteristika neziskového sektoru.....	13
3.1.1	Neziskový sektor jako segment národního hospodářství.....	13
3.1.2	Význam a dimenze neziskového sektoru.....	13
3.1.3	Členění a působnost neziskového sektoru	15
3.2	Vymezení a poslání neziskových organizací	15
3.2.1	Definice neziskové organizace	15
3.2.2	Znaky státních a nestátních neziskových organizací	16
3.3	Financování neziskových organizací	18
3.3.1	Financování příspěvkových organizací	18
3.3.2	Financování nestátních neziskových organizací.....	19
3.4	Finanční analýza.....	20
3.4.1	Zdroje informací a metody finanční analýzy	22
3.4.2	Absolutní ukazatele finanční analýzy	22
3.4.3	Poměrové ukazatele finanční analýzy.....	23
4	Vlastní práce	29
4.1	Organizace Pečovatelská služba města Dobříše	29
4.1.1	Poslání a cíle organizace.....	29
4.1.2	Hlavní a vedlejší činnost.....	29
4.1.3	Uživatelé PSD.....	31
4.1.4	Zavedení pečovatelské služby	33

4.1.5	Personální a materiální zajištění	33
4.1.6	Financování PSD	34
4.2	Horizontální analýza	38
4.2.1	Horizontální analýza aktiv a pasiv	38
4.2.2	Horizontální analýza nákladů a výnosů	41
4.2.3	Horizontální analýza výsledku hospodaření	48
4.3	Vertikální analýza	50
4.3.1	Vertikální analýza aktiv a pasiv	50
4.3.2	Vertikální analýza nákladů a výnosů	52
4.4	Analýza poměrových ukazatelů	57
4.4.1	Ukazatel autarkie	57
4.4.2	Ukazatele likvidity	58
4.4.3	Ukazatele zadluženosti	60
4.4.4	Ukazatele aktivity	63
4.4.5	Ukazatele rentability	66
5	Závěr a doporučení.....	72
6	Seznam použitých zdrojů.....	79
7	Seznam tabulek, grafů, obrázků a zkratk	82
7.1	Seznam tabulek	82
7.2	Seznam grafů.....	83
7.3	Seznam obrázků	84
7.4	Seznam příloh.....	84
7.5	Seznam zkratk	84
Přílohy.....		85

1 Úvod

Neziskový sektor, který tvoří nedílnou součást národního hospodářství, je dnes celosvětově dynamicky se rozvíjejícím fenoménem. Neziskové organizace zaujímají mnoho sociálních, ekonomických a politických rolí ve společnosti. Neziskový sektor je extrémně různorodý, působí v oblasti kultury, sociálních služeb, zdravotnictví, školství, životního prostředí i na poli výzkumu.

Cílovou funkcí neziskových organizací není vytváření zisku, ale dosahování užítku, který má zpravidla podobu poskytování rozsáhlé řady veřejných služeb. Pokud nezisková organizace vytvoří účetní zisk, musí jej použít na podporu realizace svého poslání. Pro financování neziskové organizace je většinou nezbytný vícezdrojový charakter financování. Státní neziskové organizace jsou především financovány z veřejných zdrojů, naopak nestátní neziskové organizace finanční podporu získávají především z neveřejných zdrojů nebo se využívá samofinancování.

Státní neziskové organizace jsou zřizovány institucemi veřejného sektoru, zejména ministerstvy, kraji, obcemi. Jsou to především organizační složky státu a příspěvkové organizace. Nestátní neziskové organizace mohou být zřizovány soukromými subjekty. Vznikají dobrovolným rozhodnutím určitých osob, které se sdružují, aby mohly vykonávat určené aktivity a naplňovat stanovené cíle.

K hodnocení finančního hospodaření neziskové organizace se využívají metody finanční analýzy, která vychází z dat účetních výkazů. Jedná se především o analýzu absolutních ukazatelů a dále se uplatňují poměrové ukazatele, jako např. ukazatele autarkie, likvidity, aktivity, zadluženosti, rentability, produktivity. Zjištěné hodnoty jsou komparovány s výsledky dané organizace za předchozí období a též jsou porovnávány s doporučenými či oborovými hodnotami.

Autor práce studuje obor Veřejná správa a regionální rozvoj, a proto si pro praktickou část vybral státní neziskovou organizaci Pečovatelská služba města Dobříše. Mohl tak při zpracování práce čerpat z nabytých znalostí studovaného oboru.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je na základě vyhodnocení neziskové organizace Pečovatelská služba města Dobříše vymezit její současný ekonomický stav, strukturu zdrojů financování v letech 2016-2020 a navrhnout opatření vedoucí ke stabilizaci a udržitelnosti této neziskové organizace.

2.2 Metodika

1. Vymezení současných teoretických přístupů – hodnocení ekonomiky neziskové organizace.
2. Základní charakteristika analyzovaného subjektu.
3. Vlastní výpočty ekonomiky organizace a struktury zdrojů financování.
4. Závěry, návrhy a doporučení.

Teoretická část bakalářské práce vychází ze studia odborné literatury a předkládá literární rešerše. Praktická část využívá metod finanční analýzy, především pro neziskové organizace. Data jsou čerpána z účetních výkazů – rozvahy, výkazu zisku a ztráty, výročních zpráv za sledované období let 2016–2020 a dalších relevantních materiálů. Údaje jsou dále zpracovány v programu Microsoft Excel a následně provedena horizontální a vertikální analýza dat, vypočteny poměrové ukazatele a pro znázornění vytvořeny grafy. Vypočtené hodnoty jsou porovnány s hodnotami doporučenými v odborné literatuře. Výsledky některých ukazatelů jsou porovnávány s oborovými hodnotami zveřejněnými Ministerstvem průmyslu a obchodu. V poslední části práce je provedeno celkové vyhodnocení ekonomické situace, uvedeny závěry a doporučení.

V následující tabulce je uveden přehled vzorců pro výpočty poměrových ukazatelů finanční analýzy, které byly vybrány pro praktickou část, na základě doporučení vedoucí bakalářské práce.

Tabulka 1 Přehled vzorců použitých v praktické části

Název ukazatele	Vzorec výpočtu	Doporuč. hodnota	Zdroj
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	$\frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady hlavní činnosti}} * 100$	100%	Krechovská, Hejduková, Hommerová (2018)
Pohotová likvidita	$\frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$	1 – 1,5	Růčková (2010)
Okamžitá likvidita	$\frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$	0,2 - 0,5	Knápková, Pavelková, Šteker (2013)
Celková zadluženost (věřitelské riziko)	$\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}} * 100$	30 - 60 %	Knápková, Pavelková, Šteker (2013)
Koeficient samofinancování	$\frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} * 100$	>50 %	Kraftová (2002)
Obrat kapitálu	$\frac{\text{výnosy}}{\text{kapitál (celková pasiva)}}$	maximalizace ukazatele	Kraftová (2002)
Poměr dob obratu pohledávek a závazků	$\frac{\text{Ø pohledávky}}{\text{provozní výnosy}} : \frac{\text{Ø závazky}}{\text{provozní náklady}}$	1 a nižší	Kraftová (2002)
Rentabilita aktiv ROA	$\frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} * 100$	neudává se	Scholleová (2012)
Rentabilita vlastního kapitálu ROE	$\frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} * 100$	neudává se	Scholleová (2012)
Rentabilita tržeb ROS	$\frac{\text{EBIT}}{\text{tržby}} * 100$	neudává se	Knápková, Pavelková, Šteker (2013)
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	$\frac{\text{hospodářský výsledek doplňkové činnosti}}{\text{náklady doplňkové činnosti}} * 100$	maximalizace ukazatele	Kraftová (2002)
Míra pokrytí ztráty z hlav. činnosti ziskem z doplň. činnosti	$\frac{\text{zisk z doplňkové činnosti}}{\text{ztráta z hlavní činnosti}} * 100$	maximalizace ukazatele	Kraftová (2002)

Zdroj: odborná literatura, vlastní zpracování

3 Teoretická východiska

3.1 Charakteristika neziskového sektoru

3.1.1 Neziskový sektor jako segment národního hospodářství

Neziskový (netržní) sektor společně se ziskovým (tržním) sektorem tvoří národní hospodářství. Ziskový sektor je financován z prodeje či distribuce produktů a služeb, jeho cílem je zisk. Neziskový sektor lze definovat jako část národního hospodářství, jejíž cílovou funkcí není zisk, ale přímé dosažení užitku, který má zpravidla podobu veřejné služby. Neziskový sektor je financován převážně v rámci přerozdělování prostředků z veřejných peněžních fondů, veřejných rozpočtů a s podporou z dalších zdrojů. Cílem jeho činností je prospěšnost a uspokojení potřeb jednotlivců, skupin či veřejnosti. Z ekonomického hlediska neziskový sektor tvoří spolu s komerčním sektorem tzv. smíšenou ekonomiku, tedy hospodářské prostředí, ve kterém se oba sektory podílejí na řešení ekonomických situací.

Rozvinutost neziskového sektoru je indikátorem rozvinutosti občanské společnosti, někdy též hybatelem veřejného mínění a iniciátorem celospolečenských změn. Jeho existence je ve velké míře spojena s pojmy veřejný zájem či veřejná prospěšnost (Pařízková a kol., 2018).

3.1.2 Význam a dimenze neziskového sektoru

Neziskový sektor je dnes celosvětově dynamicky se rozvíjejícím fenoménem. Neziskové subjekty se staly organickou součástí moderní společnosti, slouží nejen k prosazování zájmů svých členů a sdílení hodnot, ale jsou také poskytovateli rozsáhlé řady veřejných služeb. Ačkoliv to není vždy příliš patrné, jsou tyto organizace významným zaměstnavatelem. Uplatnění u těchto organizací získávají nejen placení zaměstnanci, ale také dobrovolníci (Hyánek, 2011).

Dle Anheier, Salamon (2006) je možno upoutat pozornost na pět hlavních závěrů, které vyplývají z hodnocení znalostí o neziskovém sektoru z globálního hlediska.

1. Dříve opomíjená oblast neziskového sektoru se rozrostla v oblast s mnoha srovnávacími studii, definicemi a koncepty o tomto sektoru.
2. Neziskové organizace se přiblížily do centra politického zájmu a neziskový sektor se stal předmětem pozornosti politických debat.

3. Výrazně se zvýšil rozsah a rozměr neziskového sektoru, částečně jako důsledek, a též jako příčina zvýšeného politického zájmu. Nastala opravdu globální revoluce a vzniklo mnoho sdružení a spolků. Významný vzestup organizovaných soukromých dobrovolných aktivit lze vidět prakticky na každém místě planety – v rozvinutých ekonomikách, v zemích centrální a východní Evropy i v rozvíjejících se regionech Latinské Ameriky, Afriky, Blízkého východu a jižní Asie.
4. Tím, že se pozornost začala zaměřovat více na tyto organizace, uskutečnila se významná zlepšení v dostupnosti dat o neziskovém sektoru. Tím, že odborníci více objevili neziskový sektor na mezinárodní úrovni, se otevřel prostor pro výzkumné programy a analýzy.
5. Přes rozšíření výzkumných programů během posledních desetiletí, naše porozumění roli těchto institucí je stále omezené a pokrytí daty často zůstává neucelené a informací není dostatek.

Na důležitosti nabývají ekonomické problémy neziskových organizací, především otázky efektivnosti, problematika daňových úlev, zvýhodnění oproti jiným typům organizací a též ekonomická rozhodnutí subjektů podporujících neziskové organizace (Hyánek, 2011).

Pokud se občané rozhodnou raději strávit nějaký čas jako dobrovolníci, než jít vydělávat peníze nebo mít volný čas, provádějí ekonomické rozhodnutí. Stejně tak, když podnikatelé (se sociálním cítěním) přemýšlí, jestli mají vytvořit novou neziskovou organizaci, podpořit existující organizaci nebo ovlivňovat vládu k získání nějakých sociálních potřeb, tak se rozhodují, jak rozdělit svůj čas a ostatní nedostatkové zdroje, které mají k dispozici. To znamená, že musí provést ekonomické rozhodnutí vynucené nedostatkem financí (Steinberg, 2006).

Neziskový sektor je extrémně různorodý. Obsahuje mimo jiné církevní kongregace, univerzity, nemocnice, muzea, organizace se sociálním posláním, organizace bojující za práva občanů, za lepší životní prostředí apod. Neziskové organizace zauímají mnoho sociálních, ekonomických a politických rolí ve společnosti. Poskytují služby, vzdělávají, obhajují, zapojují lidi do občanského a sociálního života. Z důvodu této různorodosti, závěry o jednom typu neziskové organizace neplatí pro další typy neziskových organizací. Například velké nemocnice jsou složité organizace, zatímco ostatní typy organizací poskytující zdravotní služby bývají většinou organizace malé.

Proč tedy analyzovat a vyhodnocovat neziskový sektor, když je tak různorodý? Ze stejného důvodu jako měříme dimenze podnikatelského a státního sektoru, kdy

zpracováváme data o národních příjmech, ziscích, výběru daní a nákladech na obranu a sociální blahobyt. Neziskový sektor ovlivňuje naše životy v mnoha směrech, přes dopad na ekonomiku, na veřejnost a na nás jako občany a jednotlivce (Boris, Steuerle, 2006).

3.1.3 Členění a působnost neziskového sektoru

Neziskový sektor se člení na:

- a) neziskový veřejný sektor,
- b) neziskový soukromý sektor,
- c) sektor domácností.

Veřejný neziskový sektor se také označuje jako vládní či státní neziskový sektor. Tvoří ho organizační složky státu a příspěvkové organizace.

Neziskový sektor soukromý je též označován jako nestátní, nevládní, dobrovolnický. Řadí se sem organizace různé právní subjektivity jako spolky, církevní právnické osoby, nadace a nadační fondy (Pařízková a kol., 2018).

Sektor domácností vstupuje na trh produktů a trh výrobních faktorů a zasahuje tak do koloběhu financí. Tento sektor má význam pro formování společnosti, což zpětně ovlivňuje kvalitu i chod neziskových organizací (Rektořík, 2007).

Neziskový sektor působí v mnoha oblastech národního hospodářství. K vybraným polím působnosti neziskového sektoru patří: sociální služby, zdravotnictví, školství, zaměstnanost, kultura, doprava, obrana, vnitřní věci, životní prostředí, služby technické infrastruktury a též informační služby (Pelikánová, 2016).

3.2 Vymezení a poslání neziskových organizací

3.2.1 Definice neziskové organizace

I přes nesporně pozitivní efekty, které neziskové organizace přinášejí společnosti a ekonomice, nemají mnohdy své zcela jasné místo v právním řádu. Česká republika není výjimkou, protože nelze nalézt definici neziskové organizace v žádném právním předpisu. Existuje tak velké a široké spektrum různých definic, které se různým způsobem překrývají (Pařízková a kol., 2018).

Neziskové organizace jsou organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání. Jsou založeny za účelem provozování činností ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení, ať už stát, společnosti nebo určité skupiny lidí. Je zde kladen větší důraz na

důležitost výsledků hlavního poslání a výše příjmů stojí většinou až na druhém místě. Tyto organizace nemusí být vždy bez zisku, i když nejsou zřízeny proto, aby zisku dosahovaly (Růžičková, 2006).

Neziskovost znamená, že pokud neziskové organizace vytvoří účetní zisk, nemohou jej rozdělit mezi své zakladatele, majitele, členy či zaměstnance, ale musí jej použít na podporu realizace svého poslání. To znamená investovat jej do inovací nebo rozšíření poskytovaných služeb.

Ve společnosti neziskové organizace plní jak ekonomickou, tak sociální roli a pomáhají řešit celospolečenské problémy. Neziskové organizace poskytují veřejně prospěšné služby, které zasahují do širokého spektra činností, jsou pro společnost důležité, a ziskový sektor by je nebyl schopen zajistit (Pařízková a kol., 2018).

3.2.2 Znaky státních a nestátních neziskových organizací

Státní a nestátní organizace se liší v řadě aspektů, a to v založení subjektu, v rozhodovacích procesech a zejména ve financování.

Obě skupiny organizací rozděluje především přístup k finančním zdrojům. Státní organizace jsou, alespoň částečně, financovány z veřejných zdrojů, mohou počítat s pravidelným příspěvkem. Naopak nestátní neziskové organizace nemají na financování zákonný nárok a finanční podporu získávají ve veřejné soutěži, na trhu nabídky a poptávky. I přes tyto odlišnosti platí pro obě skupiny organizací obdobné principy efektivního řízení (Pařízková a kol., 2018).

Státní neziskové organizace

Státní neboli vládní neziskové organizace jsou zřizovány institucemi veřejného sektoru, zejména ministerstvy, kraji, obcemi. Jsou to především organizační složky státu a příspěvkové organizace. Převážně zajišťují výkon státní správy a dalších veřejných služeb (Krechovská, Hejdková, Hommerová, 2018). Subjekty zřizované na úrovni územních samosprávních celků – obcí a krajů lze také nazývat municipální firmy (Kraftová, 2002).

Příspěvkové organizace se liší především podle typu zřizovatele, kterým je buď stát, nebo územní samospráva, tj. kraj nebo obec. Základním charakteristickým rysem příspěvkové organizace je způsobilost jednat svým jménem v majetkoprávních záležitostech a zodpovídat za věci, které z těchto úkonů vyplývají.

Příspěvkové organizace se řídí zvláštními právními předpisy, které upravují podmínky jejich vzniku, zániku, organizace, hospodaření, financování, výkaznictví a vztahy se zřizovatelem.

Nejdůležitějšími právními předpisy, které upravují existenci státních neziskových organizací v České republice jsou (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018):

- a) zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů,
- b) zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Posláním příspěvkových organizací jak na státní, tak územní úrovni je poskytování veřejných služeb. Veřejné služby zaujímají zvláštní kategorií služeb v rámci národního hospodářství (Vrabková a kol., 2017).

Nestátní neziskové organizace

Nestátní (nevládní) neziskové organizace na rozdíl od státních mohou být zřizovány soukromými subjekty. Vznikají dobrovolným rozhodnutím určitých osob, které se sdružují, aby mohly vykonávat určené aktivity a naplňovat stanovené cíle (Pařízková a kol., 2018).

I tento typ neziskových organizací se podílí na zabezpečování veřejných statků. Nestátní neziskové organizace odlehčují veřejnému sektoru, protože poskytují služby, které jsou v zájmu veřejného sektoru. V praxi se projevuje vzájemná spolupráce veřejného neziskového a soukromého sektoru při poskytování služeb. To vytváří konkurenční prostředí v rámci neziskových organizací, což vede ke vzájemnému zvyšování kvality služeb a k efektivnějšímu řízení u obou typů neziskových organizací.

Za nejpodstatnější nestátní neziskové organizace je možno považovat (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018):

- a) spolky,
- b) ústavy,
- c) fundace,
- d) politické strany a politická hnutí,
- e) registrované církve a náboženské společnosti,
- f) školské právnické osoby,
- g) veřejné výzkumné instituce,
- h) honební společenstva,
- i) odborové organizace.

Kromě výše uvedených organizací dále ještě existují obecně prospěšné společnosti. Tyto společnosti jako samostatná právní forma už nemohou nově vznikat, zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech byl k 1. 4. 2014 zrušen. Nový občanský zákoník zavedl nový typ právnické osoby: ústav. Pokud avšak nedošlo u nějaké obecně prospěšné společnosti k transformaci na ústav, nadaci nebo nadační fond, řídí se tímto zákonem i nadále. Dále mezi neziskové organizace patří zájmová sdružení právnických osob, avšak od 1.1.2014 již také není dovolen jejich vznik (Šedivý, Medlíková, 2017; Pelikánová 2016).

Z výše uvedených forem nestátních neziskových organizací definuje nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) účinný od 1.1.2014 spolky, ústavy, fundace, odborové organizace. Ostatní typy nestátních neziskových organizací jsou upraveny samostatnými zákony, kde je stanoven vznik, zánik, způsoby řízení a orgány organizací.

3.3 Financování neziskových organizací

Klíčovou otázkou fungování neziskové organizace je zajištění finančními zdroji. Každá nezisková organizace se musí snažit o optimální kombinaci dosažitelných finančních zdrojů (Boukal, Vávrová, 2007).

Každá organizace by měla své aktivity plánovat, a to nejen z důvodu zajištění potřebných finančních prostředků a lidských zdrojů, ale také z důvodu posílení důvěryhodnosti, stability a konkurenceschopnosti organizace (Šobánková, 2010).

K tomu, aby mohla organizace efektivně hospodařit, je zapotřebí určit cíle, které by měly být v určitém časovém horizontu dosaženy. Organizace si sestavuje nákladový rozpočet k zjištění množství potřebných finančních prostředků a následně vypracuje zdrojový rozpočet. Běžně se plánuje na období jednoho roku. Oblast plánování financí je u neziskových organizací specifická, neziskové organizace jsou často závislé na dotacích, grantech a darech a na ně mají často dopad externí vlivy, které nelze ovlivnit, např. politika, změny nařízení úřadů (Šedivý, Medlíková, 2009).

3.3.1 Financování příspěvkových organizací

Hlavními zdroji hospodaření státních příspěvkových organizací jsou zdroje od zřizovatele, tedy státu. Kromě prostředků ze státního rozpočtu, mohou příspěvkové organizace hospodařit i s prostředky z fondů, z vlastní činnosti, z peněžitých darů, ze zahraničí apod. Jelikož státní příspěvkové organizace jsou účetní jednotkou, hospodaření

vychází z rozpočtu dané organizace. Rozpočet se sestavuje jako vyrovnaný a vedlejší činnost musí být zaznamenávána odděleně od činnosti hlavní (Krechovská, 2018).

Vlastní příjmy organizace většinou nestačí na pokrytí všech nákladů, proto jsou chybějící prostředky poskytovány ve formě dotací, a to příspěvkem na běžný provoz a příspěvkem na investice z rozpočtu zřizovatele. Příspěvek na provoz je plánovaný a měl by být závazným finančním ukazatelem, který je z rozpočtu zřizovatele poskytován v návaznosti na stanovené výkony nebo jiná kritéria. Velikost příspěvku poskytnutého na provoz příspěvkové organizace je tedy rozdílem mezi rozpočtovanými (plánovanými) výnosy, bez příspěvku zřizovatele, a rozpočtovanými (plánovanými) náklady. Rozpočtované náklady jsou u většiny organizací, které poskytují veřejné služby, vyšší než rozpočtované výnosy.

Příspěvková organizace může být na rozpočet svého zřizovatele napojena i odvodem. Finanční prostředky organizace odvádí do rozpočtu svého zřizovatele v případě, že plánované výnosy jsou vyšší než plánované náklady, což se stává, avšak výjimečně.

Pokud má příspěvková organizace zřizovatelem povolenou doplňkovou (vedlejší či hospodářskou) činnost, tak by tato činnost měla navazovat na hlavní účel příspěvkové organizace. Vzhledem k charakteru doplňkové činnosti nesmí takto činnost narušovat plnění hlavního účelu, ke kterému byla organizace zřízena. To znamená, že i v případě, že by doplňková činnost byla pro organizaci ekonomicky výhodnější, nesmí dostat přednost před činností hlavní. Ze zákona je dána povinnost sledovat hospodaření v hlavní a doplňkové činnosti odděleně.

Státní příspěvkové organizace ze zákona nesmí vykázat ztrátu ve vedlejší činnosti, u příspěvkových organizací zřízených územně samosprávným celkem, to bývá často stanoveno zřizovatelem jako podmínka. Případný vytvořený zisk v rámci vedlejší činnosti lze použít pouze ve prospěch činnosti hlavní (Vrabková a kol., 2017).

3.3.2 Financování nestátních neziskových organizací

Nestátní neziskové organizace jsou zřizovány soukromými subjekty, které musí též zajistit jejich financování. V souvislosti s financováním nestátních neziskových organizací se často používá termín fundraising. Je vykládán různými autory odlišně, lze na něj nahlížet z odlišných úhlů. Jako fundraising lze označit systematickou činnost, jejímž výsledkem je získání zejména finančních prostředků na činnost organizace. Je to proces, v rámci kterého organizace získává dárce, kteří především finančně, ale i materiálně podporují její činnost.

Na fundraising lze pohlížet též jako na „vědu“ o tom, jak druhé motivovat k dobrým skutkům (Šobánková, 2010).

Fundraising se netýká jen peněz, ale také získávání podpory formou darování služeb nebo výrobků, získáváním dobrovolníků apod. Je to proces, který je tvořen provázanými aktivitami tak, aby si nezisková organizace zajistila dostatečné zdroje – peníze, zázemí i lidské zdroje (Šedivý, Medlíková, 2009).

Pro zajištění zdrojů neziskové organizace je nezbytný vícezdrojový charakter financování. Obvykle dochází ke kombinaci veřejného financování s financováním z neveřejných zdrojů (Boukal, Vávrová, 2007).

Dle Šedivého a Medlíkové (2012) se nabízí šest možností, kde může nezisková organizace získat finanční zdroje:

1. veřejná správa – státní správa a samospráva,
2. individuální dárci – jednotlivci,
3. firmy,
4. nadace a nadační fondy,
5. ostatní instituce,
6. příjmy z vlastní činnosti.

Finanční prostředky z veřejné správy lze získat prostřednictvím dotace, grantu nebo v rámci veřejného výběrového řízení. Pro všechny tyto možnosti je potřeba zpracovat projekt a v případě dotace nebo grantu je nutno vypracovat ještě žádost. Jednotlivci poskytují neziskové organizaci dar z osobních příjmů. Firmy patří k třetímu nejvýznamnějšímu zdroji po veřejné správě a individuálních dárcích.

Nadace, ačkoli se jedná také o neziskové organizace, samy jsou významnými dárci pro neziskové organizace. Nadace a nadační fondy většinou rozhodují skupinově, často se jedná o správní radu nebo o skupinu expertů. Mezi ostatní instituce patří například zahraniční ambasády v ČR, Rotary kluby, obchodní komory. Příjmy z vlastní činnosti představují příjmy z prodeje vlastních produktů – výrobků nebo služeb. Ačkoli se příjmy z vlastní činnosti zařazují do fundraisingu, jedná se o procesy, které řeší marketing (Šedivý, Medlíková, 2012).

3.4 Finanční analýza

Finanční analýza patří mezi významné oblasti finančního řízení. Představuje systematický rozbor dat obsažených především ve výkazech finančního účetnictví a zahrnuje

v sobě hodnocení minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek organizace. Funkcí finanční analýzy je zhodnocení celkové finanční situace a posouzení jednotlivých stránek činnosti organizace. Cílem finanční analýzy je poznat finanční zdraví organizace, což znamená zjistit, zda organizace nemá problémy se svou schopností hradit splatné závazky a předpokládá se perspektiva dlouhodobé platební schopnosti (Pevná, 2017).

Finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace organizace. Průběžná znalost finanční situace organizace umožňuje manažerům správně se rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při stanovení optimální finanční struktury, při alokaci volných peněžních prostředků apod. Manažeři potřebují finanční analýzu pro krátkodobé a zejména pak pro dlouhodobé finanční řízení organizace. Vedle posouzení finanční pozice organizace je možno ji využít např. k rozhodování o investičních záměrech, o financování dlouhodobého majetku, při sestavování finančního plánu apod.

Finanční analýza je zaměřena především na identifikaci problémů, silných a slabých stránek organizace. Informace získané pomocí finanční analýzy umožňují dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření organizace (Sedláček, 2007).

Výsledky finanční analýzy slouží nejen pro vlastní potřebu organizace, ale i pro uživatele, kteří nejsou součástí organizace, ale jsou s ní spjati hospodářsky, finančně apod. Finanční analýzu jako zdroj pro další rozhodování a posuzování potřebují také obchodní partneři, investoři, státní instituce, zaměstnanci, auditori, i odborná veřejnost (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

Pro finanční analýzu se používá řada metod a postupů. K základním metodám, které se při finanční analýze využívají patří:

1. **Analýza stavových (absolutních) ukazatelů** – jedná se o analýzu majetkové a finanční struktury.
2. **Analýza tokových ukazatelů** – týká se analýzy výnosů, nákladů, zisku.
3. **Analýza rozdílových ukazatelů** – nejvýraznějším ukazatelem je čistý pracovní kapitál.
4. **Analýza poměrových ukazatelů** – jedná se především o analýzu ukazatelů **likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, produktivity, autarkie** a dalších ukazatelů. Lze je sestavovat jako podílové, kdy dávají do poměru část celku a celek nebo jako vztahové, kdy dávají do poměru samostatné veličiny.
5. **Analýza soustav ukazatelů.**

V této bakalářské práci se k finanční analýze využijí stavové a poměrové ukazatele, protože jsou vhodné pro neziskové organizace a umožňují získat rychlou představu o finanční situaci organizace (Knápková, Pavelková, Šteker 2013; Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

3.4.1 Zdroje informací a metody finanční analýzy

Základním zdrojem informací pro finanční analýzu je účetní závěrka organizace. Účelem účetní závěrky je poskytovat informace pro ekonomická rozhodnutí uživatelů účetní závěrky.

Dle zákona o účetnictví účetní závěrku tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha.

Rozvaha je základním účetním výkazem každé organizace. Informuje nás o tom, jaký majetek organizace vlastní a z jakých zdrojů je financována. Rozvaha se vždy sestavuje k určitému datu a aktiva se musí rovnat pasivům.

Obsah **výkazu zisku a ztráty** tvoří výnosy, náklady a výsledek hospodaření. Výnosy lze definovat jako peněžní částky, které organizace získala z veškerých svých činností za dané účetní období, bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu. Náklady představují peněžní částky, které organizace v daném období účelně vynaložila na získání výnosů, i když k jejich skutečnému zaplacení nemuselo ve stejném období dojít. Výsledek hospodaření je rozdíl mezi celkovými výnosy a celkovými náklady organizace. V případě kladného výsledku hospodaření se mluví o zisku, v případě záporného výsledku o ztrátě.

Příloha vysvětluje a doplňuje informace uvedené v účetní závěrce. Lze tam nalézt např. průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období, výše půjček a úvěrů, informace o aplikaci obecných účetních zásad, o použitých účetních metodách, způsobech oceňování a odepisování, způsob stanovení opravných položek a opravek a řadu dalších informací o organizaci (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

Dalším zdrojem informací pro finanční analýzu může být **výroční zpráva**. Dle § 21 odst. 2 zákona o účetnictví jsou účetní jednotky, které podléhají auditu povinny vyhotovit výroční zprávu. Účelem výroční zprávy je uceleně a vyváženě informovat o činnosti a stávajícím hospodářském výsledku účetní jednotky (Pevná, 2017).

3.4.2 Absolutní ukazatele finanční analýzy

Analýza stavových (absolutních) ukazatelů v sobě zahrnuje především horizontální a vertikální analýzu.

Horizontální analýza se zabývá časovými změnami absolutních ukazatelů. Provádí se porovnání položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Zjišťuje se absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku. Výpočet je následující:

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\text{Procentní změna} = (\text{absolutní změna} * 100) / \text{ukazatel}_{t-1}$$

Vertikální analýza (procentní rozbor) znamená vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně položené jako 100 %. Pro rozbor rozvahy je většinou zvolena za základnu výše aktiv (pasiv) a pro rozbor výkazu zisku a ztráty velikost celkových výnosů nebo nákladů (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

3.4.3 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Analýza účetních výkazů pomocí poměrových ukazatelů patří mezi nejrozšířenější metody finanční analýzy, protože umožňuje získat rychlý obraz o základních finančních charakteristikách organizace. Lze je sestavovat jako podílové, kdy dávají do poměru část celku a celek, nebo jako vztahové, kdy dávají do poměru samostatné veličiny (Sedláček, 2007).

Ukazatele rentability

Dle Knápkové, Pavelkové, Šteker (2013) rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu, je měřítkem schopnosti organizace vytvářet nové zdroje, resp. dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu.

Ukazatele rentability poměřují zisk s výší zdrojů organizace, jichž bylo užito k jeho dosažení. Lze se setkat s různými formami celkového zisku, které mohou vstupovat do jednotlivých ukazatelů rentability. Dle Růčkové (2010) nejdůležitější jsou:

1. **EBIT (Earnings before interests and taxes)** - zisk před odečtením úroků a daně z příjmů, odpovídá provoznímu výsledku hospodaření;
2. **EBT (Earnings before taxes)** - zisk před zdaněním, tedy provozní zisk snížený nebo zvýšený o finanční a mimořádný výsledek hospodaření;
3. **EAT (Earnings after taxes)** - zisk po zdanění neboli čistý zisk, ve výkazu zisku a ztráty se nalezne jako výsledek hospodaření za běžné účetní období.

Pestrost možností dokazuje, že volba formy zisku závisí na účelu, jemuž má analýza sloužit a výběr nejvhodnějších ukazatelů závisí na analytikovi, který musí být schopen si vytvořit vlastní úpravy poměrových ukazatelů (Sedláček, 2007).

U některých skupin ukazatelů se uvádějí doporučené hodnoty, u ukazatelů rentability tomu tak není (Scholleová, 2012). U ukazatelů rentability se doporučuje, aby ukazatele v čase rostly a je vhodné vložit do grafu zároveň údaje z oboru, které pomohou získat další srovnávací parametr (Růčková, 2010).

Rentabilitu aktiv ROA (Return on assets) je možné považovat jako klíčové měřítko rentability. Poměří zisk s celkovými vloženými prostředky bez ohledu na to, zda byl financován z vlastních nebo cizích zdrojů. Jako nejvhodnější se považuje tvar s EBIT, který odpovídá provoznímu zisku a je vhodný pro srovnání ziskové marže mezi podniky, protože měří výkonnost bez vlivu zadlužení a daňového zatížení (Scholleová, 2012).

$$ROA = \frac{EBIT}{aktiva} * 100$$

Rentabilita vlastního kapitálu ROE (Return on equity) vyjadřuje efektivnost reprodukce kapitálu vloženého vlastníky společnosti či zřizovatelem organizace. Zjišťuje, kolik čistého zisku připadá na jednu investovanou korunu (Scholleová, 2012).

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} * 100$$

Rentabilita tržeb ROS (Return on sales) poměří zisk a tržby. Pro srovnání ziskové marže mezi organizacemi lze doporučit využití EBIT, aby hodnocení nebylo ovlivněno různou kapitálovou strukturou, příp. odlišnou mírou zdanění v případě podniků z různých zemí (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013). Lze obecně říci, že čím vyšší je rentabilita tržeb, tím lepší je situace v podniku z hlediska produkce (Růčková, 2010).

$$ROS = \frac{EBIT}{tržby} * 100$$

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti $r_{NDČ}$ představuje nejpřísnější ukazatel efektivnosti. Cílem je maximalizace ukazatele. V případě, že by výsledek inklinoval k záporné hodnotě, je nutné přijmout opatření ke zvrácení tohoto trendu, jinak by měla municipální firma od své doplňkové činnosti upustit (Kraftová, 2002).

$$r_{\text{NDČ}} = \frac{\text{hospodářský výsledek doplňkové činnosti}}{\text{náklady doplňkové činnosti}} * 100$$

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti Z“ je ukazatel určený pro neziskové organizace s vedlejší činností a zachycuje procentuální míru, v jaké je ziskem z doplňkové činnosti pokrývána ztráta z činnosti hlavní. V případě, že hospodářský výsledek z hlavní činnosti je roven nule, ukazatel nelze kvantifikovat (Kraftová, 2002).

$$Z“ = \frac{\text{zisk z doplňkové činnosti}}{\text{ztráta z hlavní činnosti}} * 100$$

Ukazatele likvidity

Likvidita je vyjádřením schopnosti organizace přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky a těmi krýt včas splatné závazky. Likvidita je podmínkou solventnosti organizace.

Běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát jsou oběžná aktiva vyšší než krátkodobé závazky, to znamená, kolikrát je organizace schopna uspokojit své věřitele, kdyby proměnila všechna oběžná aktiva na peněžní prostředky. Doporučené hodnoty čitatele jsou k hodnotě jmenovatele v rozmezí 1,5 – 2,5 (Růčková, 2010).

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita je zpřísněním běžné likvidity. Od oběžných aktiv se odečítá nejméně likvidní část – zásoby. Dle Knápkové, Pavelkové, Štekera (2013) i dle Scholleové (2012) by ukazatel měl nabývat hodnot v rozmezí 1 – 1,5. Dle Růčkové (2010) pro pohotovou likviditu platí poměr mezi čitatelem a jmenovatelem 1:1. příp. 1,5:1.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Okamžitá likvidita měří schopnost organizace hradit právě splatné dluhy, představuje nejužší vymezení likvidity. Finančním majetkem se rozumí peněžní prostředky v pokladnách a na účtech, ale též krátkodobé obchodovatelné cenné papíry. Dle Scholleové (2012) i dle Knápkové, Pavelkové, Štekera (2013) by se doporučená hodnota měla

pohybovat v rozmezí 0,2 - 0,5. Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využití finančních prostředků.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří schopnost organizace využívat finanční prostředky a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Jejich rozbor slouží především k hledání odpovědi na otázku, jak hospodaříme s aktivy a jaký vliv má toto hospodaření na výnosnost a likviditu (Růčková, 2010).

Obrat kapitálu představuje hodnocení hrubé výnosnosti využívaných celkových zdrojů. Výkonnost je zde měřena pomocí výnosů, které zohledňují i hodnotu dotací a ostatních výnosů. Tento ukazatel udává, kolikrát se vrátí vložený kapitál do fungování municipální firmy pomocí stanoveného ocenění její produkce. Cílem je maximální hodnota ukazatele (Kraftová, 2002).

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{výnosy}}{\text{kapitál (celková pasiva)}}$$

Doba obratu zásob udává průměrný počet dnů, kdy jsou zásoby vázány, až do fáze jejich spotřeby nebo prodeje (Scholleová, 2012).

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrný stav zásob}}{\text{tržby}} * 360$$

Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků udává míru souladu mezi dobou splatnosti pohledávek a dobou splatnosti závazků, a to ve vazbě na provozní výnosy a provozní náklady. Stav kolem hodnoty 1 vyjadřuje situaci vyrovnaného stavu mezi oběma obratovými dobami. Hodnota větší než 1 představuje situaci, kdy doba splatnosti pohledávek přesahuje hodnotu doby splatnosti závazků a municipální firma by měla snížit dobu splatnosti pohledávek nebo zvyšovat dobu splatnosti závazků. V opačné situaci má organizace prostor pro zvyšování doby splatnosti svých pohledávek (Kraftová, 2002).

$$\text{Poměr dob obratu pohledávek a závazků} = \frac{\text{Ø pohledávky}}{\text{provozní výnosy}} : \frac{\text{Ø závazky}}{\text{provozní náklady}}$$

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti slouží jako indikátory výše rizika, jež organizace nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Čím vyšší zadluženost organizace má, tím podstupuje vyšší riziko. Určitá výše zadlužení je však obvykle pro organizaci užitečná, protože cizí kapitál je levnější než vlastní.

Celková zadluženost (ukazatel věřitelského rizika) se doporučuje mezi 30 % – 60 %. Je však nutné respektovat příslušnost k odvětví a schopnost splácet úroky (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}} * 100$$

Koeficient samofinancování tvoří doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika. Jejich součet by měl být 1. Koeficient samofinancování vyjadřuje míru finanční nezávislosti, soběstačnosti podniku. Hodnotě pod 50 % je třeba v případě municipálních firem věnovat pozornost, pokud by hodnota klesla pod 30 %, je to projev nestability (Růčková, 2010).

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} * 100$$

Ukazatele autarkie

Autarkie vyhodnocuje míru soběstačnosti neziskové organizace. Je možné ji měřit na bázi příjmů a výdajů nebo výnosů a nákladů.

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů vyjadřuje, jak je organizace schopna pokrýt své náklady z hlavní činnosti dosaženými výnosy. U municipální firmy jsou ve výnosech zahrnuty neinvestiční dotace, které zpravidla představují nejvýznamnější část výnosů. Dle Kraftové (2002) je možno hodnotit pozitivně, pokud je ukazatel roven 100 %, v případě menší hodnoty je nedostatečné krytí nákladů výnosy a v případě větší hodnoty záleží hodnocení na tom, čím je tato situace způsobena. Je třeba zvážit, zda by nebylo lépe dotační prostředky využít jinde nebo zda by výnosy v podobě uživatelských poplatků neměly být sníženy. Dle Krechovské, Hejdukové, Hommerové (2018) pozitivním výsledkem je hodnota 100 % a více, záleží však na konkrétní činnosti organizace.

$$\text{Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů} = \frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady hlavní činnosti}} * 100$$

Autarkie na bázi příjmů a výdajů odbourává vliv účetních principů aplikovaných při účtování výnosů a nákladů. Při hodnotě 100 % a více ukazují, že organizace je schopna svými příjmy pokrýt své výdaje (Krehovská, Hejduková Hommerová, 2018).

$$\text{Autarkie na bázi příjmů a výdajů} = \frac{\text{příjmy}}{\text{výdaje}} * 100$$

4 Vlastní práce

4.1 Organizace Pečovatelská služba města Dobříše

Pečovatelská služba města Dobříše (dále také jen „PSD“) je příspěvkovou organizací, založenou územně samosprávným celkem. Byla zřízena v roce 1993 městem Dobříš, její sídlo se nachází na Dukelském náměstí č.p. 443.

Pečovatelská služba svým charakterem spadá do oblasti poskytování sociálních služeb, které se řídí především zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále také jen „vyhláška MPSV“).

Dle § 33, odst. 3 zákoníku práce vedoucí příspěvkové organizace je jmenován zřizovatelem. V PSD je vedoucí jmenována v současné době Mgr. Lucie Přádová, která vykonává funkci ředitelky a je současně statutárním orgánem organizace.

4.1.1 Poslání a cíle organizace

Pečovatelská služba města Dobříše zajišťuje terénní i ambulantní služby osobám, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služby se poskytují ve vymezeném čase v domácnostech osob a v sídle organizace. Posláním pečovatelské služby je podporovat občany města Dobříše a okolních obcí v nepříznivých sociálních situacích prostřednictvím svých služeb tak, aby mohli co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí, vedli přirozený způsob života a byly přitom zachovány jejich rodinné, přátelské a společenské vazby.

Hlavní cíle PSD jsou:

1. umožnit uživatelům samostatné rozhodování o vlastním životě,
2. zajistit uživatelům základní lidské potřeby,
3. umožnit uživatelům vést aktivní život i při snížené soběstačnosti,
4. pomoci uživatelům v sociálním začleňování.

4.1.2 Hlavní a vedlejší činnost

Poskytování pečovatelské služby osobám, které mají sníženou soběstačnost, příp. rodinám s dětmi, tvoří **hlavní činnost PSD**.

Rozsah úkonů při poskytování pečovatelské služby a maximální výši úhrady za úkony pečovatelské služby stanovuje vyhláška MPSV, kterou se provádějí některá

ustanovení zákona o sociálních službách. PSD uzavírá s uživateli na tyto služby smluvní vztah.

Pečovatelská služba je poskytována jako služba terénní, podle potřeb občana v jeho domácnosti (v sídle organizace a mimo ni) nebo jako služba ambulantní ve středisku osobní hygieny, za kterou občan dochází, případně je doprovázen. PSD zajišťuje tyto služby na území Dobříšska.

Terénní formou PSD poskytuje tyto služby:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů o vlastní osobu – pomoc a podpora při podávání jídla a pití, pomoc při oblékání, pomoc při samostatném pohybu ve vnitřním prostoru, pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík;
- b) pomoc při osobní hygieně v domácnosti – pomoc při základní péči o vlasy a nehty, pomoc při použití WC;
- c) pomoc při zajištění stravy – dovoz nebo donáška jídla, pomoc při přípravě a podávání jídla a pití;
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti – běžný úklid a údržba domácnosti, donáška vody, topení v kamnech, běžné nákupy a pochůzky, praní a žehlení prádla;
- e) doprovod k lékaři, na instituce a podobně.

Ambulantní formou PSD poskytuje pomoc při osobní hygieně ve Středisku osobní hygieny, které se nachází v sídle organizace. Koupel je pro klienty možná ve sprše nebo ve vaně. Je možné si objednat celkovou koupel včetně mytí vlasů nebo pouze pomoc při péči o vlasy nebo nehty (není tím myšlena pedikúra – ta se nabízí v rámci vedlejší činnosti PSD). Klienti mohou, pokud jim to dovoluje zdravotní stav, docházet do Střediska sami nebo mohou být dopravováni či doprovázeni pečovatelskou službou. Doprava se poskytuje pouze klientům, kteří si objednali celkovou koupel, a to bezplatně.

PSD dále, na základě živnostenského oprávnění, poskytuje služby i pro veřejnost:

- a) pedikúru,
- b) masáže,
- c) praní, žehlení a mandlování prádla.

Tyto služby tvoří **vedlejší neboli doplňkovou neboli hospodářskou činnost** PSD. Praní a žehlení prádla pro klienty spadá pod úkony pečovatelské služby, takže patří do hlavní činnosti, avšak praní a žehlení pro veřejnost je činností doplňkovou. PSD zajišťuje praní a žehlení v rámci doplňkové činnosti, např. i pro některé místní právnické osoby, jako je tiskárna, základní umělecká škola a zřizovatel PSD – město Dobříš. Masáže a pedikúra

nepatří mezi pečovatelské úkony, je činností doplňkovou. Je dostupná pro klienty PSD i pro veřejnost.

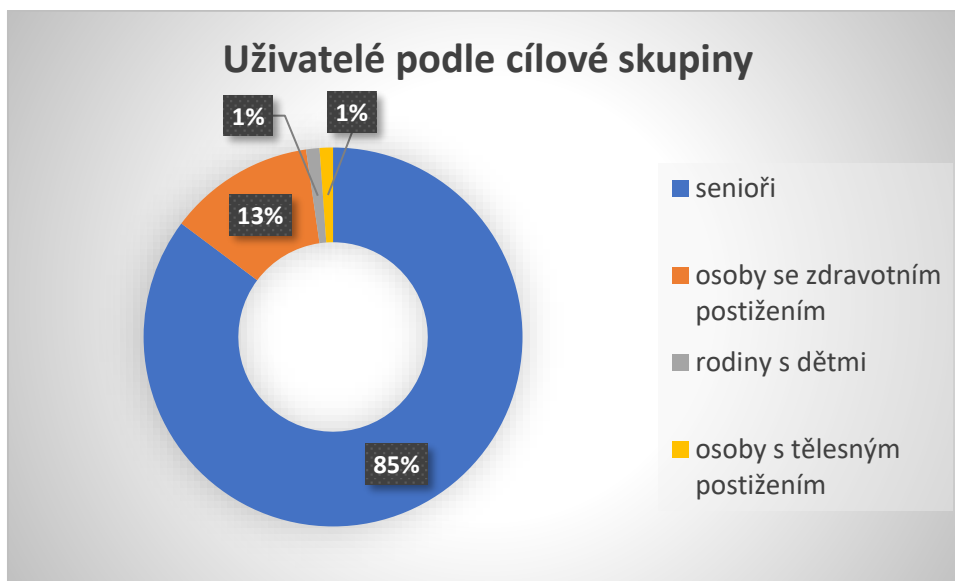
4.1.3 Uživatelé PSD

PSD je určena občanům se sníženou soběstačností a sebeobsluhou v základních životních dovednostech, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby:

- a) z důvodu pokročilého věku,
- b) z důvodu tělesného postižení nebo nepříznivého zdravotního stavu bez omezení věku,
- c) rodinám s dětmi a rodinám, kde se současně narodily tři a více dětí.

Následující graf ukazuje procentní zastoupení jednotlivých skupin uživatelů. Naprosto převažující skupinou uživatelů služeb PSD jsou senioři, kteří tvoří 85 % všech uživatelů PSD.

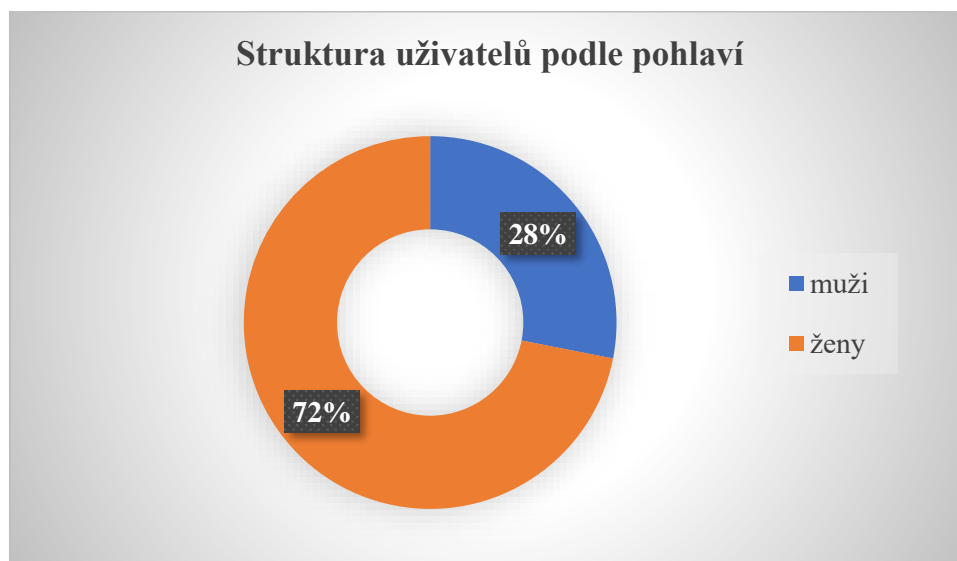
Graf 1 Struktura uživatelů PSD podle cílové skupiny

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy o činnosti a hospodaření PSD

V roce 2020 PSD poskytla pečovatelskou službu celkem 89 uživatelům, z toho 64 představovaly ženy a 25 byli muži.

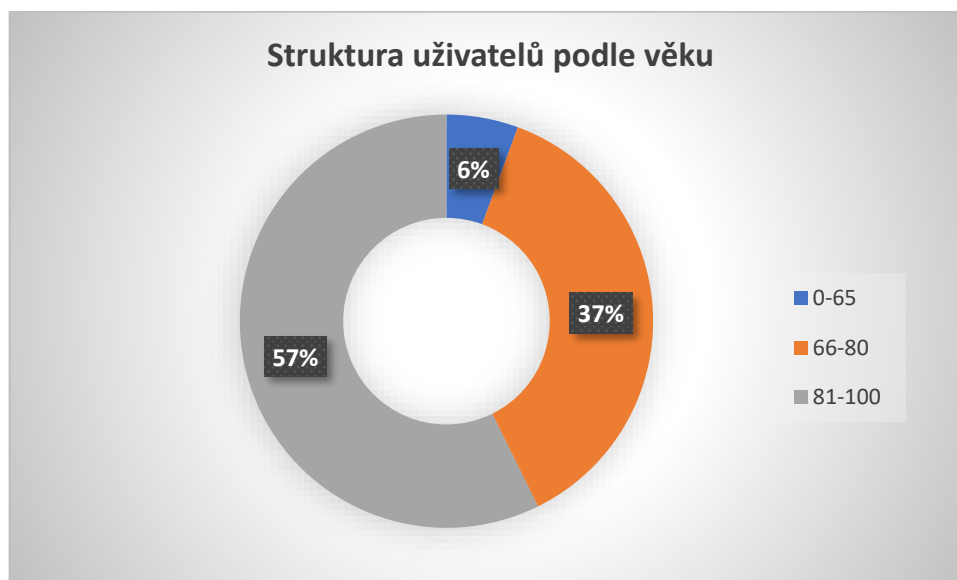
Graf 2 Struktura uživatelů PSD podle pohlaví v roce 2020

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy o činnosti a hospodaření PSD

Dle následujícího grafu je zřejmé, že nejsilnější skupinou, která využívá služby PSD jsou senioři ve věku 81–100 let a dále senioři ve věku 66–80 let.

Graf 3 Struktura uživatelů PSD podle věku v roce 2020

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy o činnosti a hospodaření PSD

4.1.4 Zavedení pečovatelské služby

Přijímání zájemců o služby PSD probíhá na základě žádostí o zavedení pečovatelské služby. Následně probíhá setkání za účelem dalšího vyjednávání o podmínkách a způsobu poskytování péče. Pokud nabízená podpora a pomoc zájemci vyhovuje, dohodnou se obě strany na uzavření smlouvy, na jejímž základě se služba poskytuje. Není-li možné požadavkům zájemce vyhovět, je informován o dalších možnostech služeb, případně je možno zprostředkovat kontakt na jinou instituci.

4.1.5 Personální a materiální zajištění

Ke konci roku 2020 pracovalo v PSD na stálý pracovní poměr 10 zaměstnanců, jejichž přepočtený stav činil 7,675 úvazků. Na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPČ, DPP) organizace v prosinci 2020 evidovala celkem 4 pracovníky.

Z celkového počtu zaměstnanců jich pracovalo 7 v přímé péči (pečovatelská služba), ostatní se podíleli na zabezpečení provozu ekonomicko-hospodářského úseku. Pečovatelskou službu zajišťuje sociální pracovníce, koordinátorka a pracovníci v sociálních službách. Ekonomicko-hospodářský úsek zahrnuje účtárnu a provoz vedlejší činnosti.

Vedoucím PSD je statutární zástupce – ředitelka, která kompletně řídí a zastupuje organizaci.

Obrázek 1 Organizační struktura PSD

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy o činnosti a hospodaření PSD

Pečovateľská služba sídlí v domě s pečovatelskou službou o 28 bytech, kde má k dispozici nebytové prostory s bezbariérovým přístupem o velikosti 146 m² v bezplatném nájmu. Dům s pečovatelskou službou je objektem ve vlastnictví města Dobříše. Pronájem bytů pro klienty a vyúčtování služeb, jako např. spotřeba elektrické energie, zabezpečuje obec (nikoli PSD).

Prostorové a technické vybavení PSD tvoří:

- a) kancelář ředitele vybavené počítačovou technikou,
- b) kancelář účetní vč. archivu s počítačovou technikou,
- c) sklad,
- d) denní místnost pečovatelek,
- e) sociální zařízení pro personál,
- f) kuchyňka pro zaměstnance vybavená sporákem, lednicí, mikrovlnou troubou,
- g) koupelna pro klienty opatřená sprchou a vanou se zvedacím zařízením,
- h) prádelna vybavená třemi automatickými pračkami, sušičkou, mandlem a napařovacími žehličkami,
- i) místnost pro provoz pedikúry s vybavením,
- j) místnost pro provoz masáží s vybavením (masážní přístroje, polohovací masážní lůžko),
- k) odpočívárna (čekárna), WC pro klienty,
- l) garáž pro parkování služebního vozidla,
- m) společenská klubovna.

Klubovna se využívá pro Klub důchodců Permánek, sdružení Dementia a současně pro činnosti PSD, jako např. školení, společenské akce. Též se pronajímá pro jednorázové akce jako volby.

Mezi další materiální zabezpečení patří: automobil „Peugeot Partner“, který slouží k rozvozu obědů a k přepravě osob, ostatní elektrospotřebiče – vysavače, vlasový fén, termo-jídlonosiče, invalidní vozíky, WC židle, nástavce, chodítka k zapůjčení a další.

4.1.6 Financování PSD

Výše plánovaných nákladů a výnosů se v PSD sestavuje do rozpočtu, který je vždy v listopadu předkládán obci ke schválení. V následující tabulce je uveden rozpočet PSD na rok 2021.

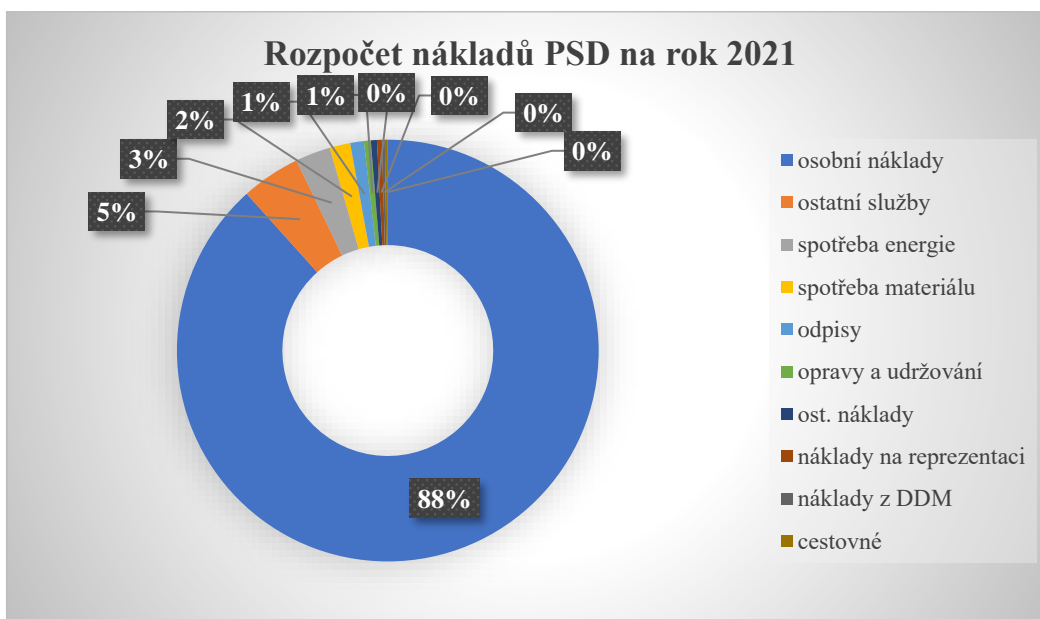
Tabulka 2 Rozpočet PSD pro rok 2021

Název	2021	
	v Kč	v %
Osobní náklady	5 905 000	88,33%
Ostatní služby	303 500	4,54%
Spotřeba energie	180 000	2,69%
Spotřeba materiálu	105 500	1,58%
Odpisy	70 000	1,05%
Opravy a udržování	35 000	0,52%
Ostatní náklady	31 000	0,46%
Náklady na reprezentaci	25 000	0,37%
Náklady z drobn. dlouh. maj.	15 000	0,22%
Cestovné	15 000	0,22%
Náklady celkem	6 685 000	100%
Dotace	5 990 000	89,60%
Tržby z prodeje služeb	695 000	10,40%
Výnosy celkem	6 685 000	100%

Zdroj: dokument Rozpočet PSD, vlastní zpracování

Pro rok 2021 byly rozpočtovány náklady i výnosy v částce 6 685 tis. Kč. Nejvýraznější položkou v rozpočtu PSD jsou jednoznačně osobní náklady (mzdové náklady včetně sociálního a zdravotního pojištění a sociální náklady), které byly plánovány ve výši 5 905 tis. Kč, což činí 88,33 % z úhrnných nákladů. Druhou nejvyšší položku tvoří ostatní služby v částce 303,5 tis., což činí 4,54 % z celkových rozpočtovaných nákladů. Mezi ostatní služby patří např. telefonní poplatky, nákup a údržba software, náklady na školení, vzdělávací a společenské akce pro seniory a další. Významnější položkou je spotřeba energie, která byla plánována ve výši 180 tis. Kč, to představuje 2,69 % celkových nákladů. Rozložení nákladových položek rozpočtu PSD pro rok 2021 znázorňuje následující graf.

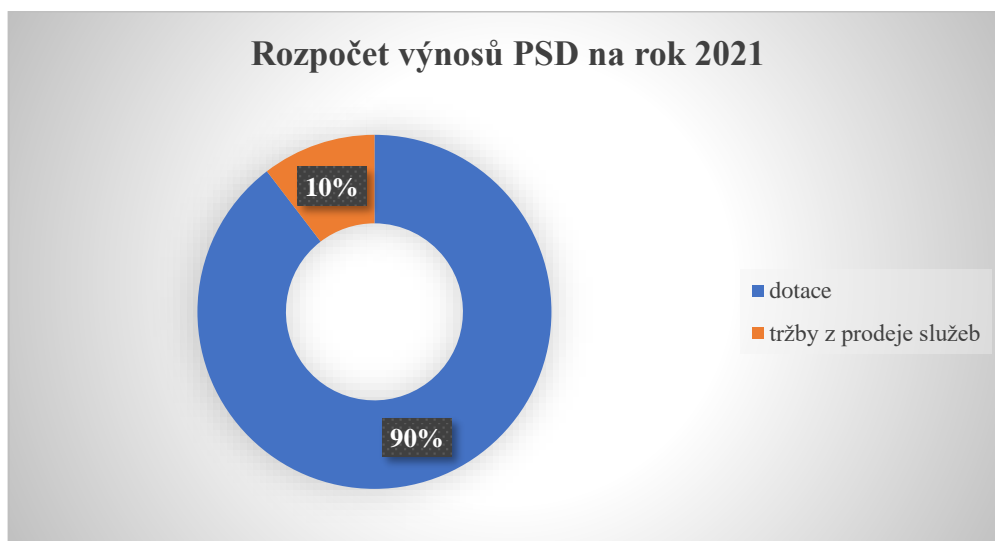
Graf 4 Rozpočet nákladů PSD pro rok 2021

Zdroj: vlastní zpracování dle rozpočtu PSD na rok 2021

Z výnosových položek zaujímá nejvýznamnější místo naplánovaná výše dotací pro rok 2021 ve výši 89,60 %. Hlavním zdrojem financování PSD je příspěvek na provoz (dotace) od zřizovatele, tedy od města Dobříše, který je poskytován na základě rozpočtu schvalovaném zastupitelstvem města a dále dotace na poskytování sociálních služeb od Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také jen „MPSV“). O dotaci od MPSV se žádá většinou ve druhé polovině října, rozhodnutí o její výši je známo v lednu nebo únoru aktuálního roku. Mezi další výnosové položky PSD patří tržby z prodeje služeb, tj. výnosy získané vlastní činností, tj. úhrady za pečovatelskou službu a výnosy vedlejší činnosti. Tržby z prodeje služeb byly pro rok 2021 rozpočtovány ve výši 695 tis. Kč, což činí 10,4 % celkových výnosů. Následující graf představuje strukturu výnosů v rozpočtu pro rok 2021.

Graf 5 Rozpočet výnosů PSD pro rok 2021

Zdroj: vlastní zpracování dle rozpočtu PSD na rok 2021

Mezi další – drobné výnosy PSD patří výnosy z pronájmu klubovny a dále dary poskytnuté od fyzických či právnických osob. Tyto příjmy nejsou pro svou marginální hodnotu zastoupeny v rozpočtu PSD.

Posláním PSD je poskytovat pečovatelské služby. Nejvyšší část příjmů z těchto služeb tvoří platby za dovoz a donášku jídla, které činí 27 % příjmů z celkového objemu. Druhým nejvýraznějším zdrojem příjmů je poskytování pomoci při úkonech osobní hygieny v domácnosti, který činí 19 %. Mezi další významné položky příjmů z pečovatelských služeb patří běžný úklid a údržba domácnosti a též poskytování doprovodu dospělým při návštěvě lékaře či úřadu. V následujícím grafu je znázorněna výše příjmů podle jednotlivých úkonů pečovatelské služby v procentuálním zastoupení.

Graf 6 Struktura příjmů z pečovatelských služeb PSD podle úkonů v roce 2020

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy o činnosti a hospodaření PSD

PSD má stanoven ceník pečovatelských služeb, který je uveden v příloze 2 této práce. Do ceníku bylo pro potřeby této práce zpracováno srovnání s maximálními cenami stanovenými vyhláškou MPSV. Z tohoto porovnání je zřejmé, že PSD poskytovala pečovatelské služby za ceny výrazně nižší než ceny maximální. Ceny PSD byly v letech 2016–2017 v průměru o 47,1 % nižší než ceny stanovené vyhláškou MPSV a v letech 2018–2020 o 33,46 %. Ceník služeb pro vedlejší činnost je též uveden – v příloze 3.

4.2 Horizontální analýza

Horizontální analýza sleduje vývoj položek účetních výkazů v časové posloupnosti, zjišťuje absolutní a procentuální meziroční změny.

4.2.1 Horizontální analýza aktiv a pasiv

V rámci horizontální analýzy je nejdříve provedena horizontální analýza aktiv a pasiv. Následující tabulka obsahuje zdrojová data pro tuto analýzu.

Tabulka 3 Přehled aktiv v letech 2016–2020

AKTIVA v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Dlouhodobý hmotný majetek	378 514	297 138	222 516	172 496	135 532
Stálá aktiva	378 514	297 138	222 516	172 496	135 532
Krátkodobé pohledávky	1 643 318	2 002 064	2 686 087	2 477 742	3 129 453
Krátkodobý finanční majetek	1 095 863	876 864	988 247	1 097 681	1 140 637
Oběžná aktiva	2 739 181	2 878 928	3 674 333	3 575 423	4 270 090
AKTIVA CELKEM	3 117 695	3 176 066	3 896 849	3 747 919	4 405 622

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

V tabulce 4 jsou analyzovány meziroční změny aktiv a pasiv za sledované období let 2016 až 2020.

Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv

AKTIVA	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Dlouhodobý hmotný majetek	-81,4	-21,50%	-74,6	-25,11%	-50,0	-22,48%	-37,0	-21,43%
Stálá aktiva	-81,4	-21,50%	-74,6	-25,11%	-50,0	-22,48%	-37,0	-21,43%
Krátkodobé pohledávky	358,7	21,83%	684,0	34,17%	-208,3	-7,76%	651,7	26,30%
Krátkodobý finanční majetek	-219,0	-19,98%	111,4	12,70%	109,4	11,07%	43,0	3,91%
Oběžná aktiva	139,7	5,10%	795,4	27,63%	-98,9	-2,69%	694,7	19,43%
AKTIVA CELKEM	58,4	1,87%	720,8	22,69%	-148,9	-3,82%	657,7	17,55%

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Suma celkových aktiv za období let 2016–2020 meziročně stoupá, s výjimkou roku 2019, kdy došlo k mírnému poklesu, který byl způsoben přiznáním nižší dotace od MPSV než v roce předcházejícím. Nejvyšší přírůstek byl zaznamenán v roce 2018 v porovnání s rokem 2017, kdy aktiva vzrostla o 22,69 %. Na nárůst celkových aktiv má vliv zvyšování hodnoty oběžných aktiv, především krátkodobých pohledávek, v rámci kterých jsou nejvýrazněji zastoupeny dohadné účty aktivní, na kterých jsou účtovány očekávané částky

dotací poskytované MPSV. V roce 2020 na dohadných účtech byla účtována též přislíbená dotace od MPSV na mimořádné odměny poskytnuté v souvislosti s obtížnou situací způsobenou covidem-19 a další mimořádná dotace od MPSV na sanaci vícenákladů, poskytnutá opět v souvislosti s pandemií. Dále pak dochází k nárůstu poskytnutých krátkodobých záloh, které se hradí na spotřebu elektrické energie, tepla apod. Krátkodobý finanční majetek je tvořen především finančními prostředky na běžném účtu, dále prostředky v pokladně a též ceninami (stravenky a poukázky na vitamíny zaměstnanců).

V průběhu sledovaného období dochází k poklesu stálých aktiv, což je způsobeno odepisováním stávajícího dlouhodobého majetku a nepořizováním nového majetku. Dlouhodobý hmotný majetek je zastoupen automobilem Peugeot Partner, který se využívá pro rozvoz obědů, převoz klientů atd., dále mandlem a vanou. Dlouhodobý hmotný majetek je dále tvořen drobným dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem. Mezi nejvýznamnější položky drobného hmotného majetku patří tři automatické pračky, sušička, masážní stůl, invalidní vozíky, chodítka, počítače, tiskárny, mobilní telefony, masážní přístroje, zvedací zařízení do vany, sterilizátor a další drobné předměty. Drobný nehmotný majetek se skládá z účetního software Gordic a balíčku Microsoft office.

Následující tabulka obsahuje zdrojová data pro horizontální analýzu pasiv.

Tabulka 5 Přehled pasiv v letech 2016–2020

PASIVA v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Jmění účetní jednotky	378 514	297 138	222 516	172 496	135 532
Fondy účetní jednotky	709 453	574 927	666 243	755 779	807 914
Výsledek hospodaření	140 501	0	36 706	-8 847	22 987
Vlastní kapitál	1 228 467	872 065	925 465	919 428	966 433
Krátkodobé závazky	1 889 227	2 304 001	2 971 384	2 828 491	3 439 190
Cizí zdroje	1 889 227	2 304 001	2 971 384	2 828 491	3 439 190
PASIVA CELKEM	3 117 695	3 176 066	3 896 849	3 747 919	4 405 622

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Tabulka 6 Horizontální analýza pasiv

PASIVA	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Jmění účetní jednotky	-81,4	-21,50%	-74,6	-25,11%	-50,0	-22,48%	-37,0	-21,43%
Fondy účetní jednotky	-134,5	-18,96%	91,3	15,88%	89,5	13,44%	52,1	6,90%
Výsledek hospodaření	-140,5	-100%	36,7	100%	-45,6	-124%	31,8	360%
Vlastní kapitál	-356,4	-29,01%	53,4	6,12%	-6,0	-0,65%	47,0	5,11%
Krátkodobé závazky	414,8	21,95%	667,4	28,97%	-142,9	-4,81%	610,7	21,59%
Cizí zdroje	414,8	21,95%	667,4	28,97%	-142,9	-4,81%	610,7	21,59%
PASIVA CELKEM	58,4	1,87%	720,8	22,69%	-148,9	-3,82%	657,7	17,55%

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Stejně jako výše aktiv, tak samozřejmě i výše pasiv ve sledovaném období meziročně stoupá, s výjimkou roku 2019. Tento nárůst je způsoben zvyšováním objemu krátkodobých závazků, a to konkrétně přijatých záloh na transfery. Jedná se o připsané zálohy na dotaci MPSV na bankovní účet PSD, které se vyúčtovávají počátkem roku následujícího po roce, za nějž se provádí finanční vypořádání. Ve sledovaném období klesá jmění účetní jednotky, snižuje se každoročně o částku odpisů, kterou se tvoří fond reprodukce majetku (investic).

Uvedené hodnoty výsledku hospodaření jsou součtem výsledku hospodaření z hlavní činnosti a vedlejší činnosti. Zisk z hospodářské činnosti zlepšuje hospodářský výsledek celkový – zvyšuje zisk nebo snižuje ztrátu. Podrobnější rozbor vývoje hospodářského výsledku v členění na výsledek z hlavní a hospodářské činnosti je blíže popsán v horizontální analýze výsledku hospodaření.

4.2.2 Horizontální analýza nákladů a výnosů

V této kapitole, stejně jako v předchozí, jsou vždy nejdříve uvedena zdrojová data, která jsou dále využita při horizontální analýze. Nejprve jsou analyzovány náklady a výnosy hlavní činnosti, a dále náklady a výnosy vedlejší činnosti.

Horizontální analýza nákladů a výnosů z hlavní činnosti

Tabulka 7 Přehled nákladů hlavní činnosti v letech 2016–2020

NÁKLADY z hlavní činnosti v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Osobní náklady	2 755 744	3 392 316	4 090 263	4 377 119	5 219 015
Ostatní služby	205 398	182 031	228 811	260 354	247 447
Spotřeba materiálu	96 689	80 816	89 191	82 942	186 599
Spotřeba energie	164 984	125 552	119 172	163 414	141 697
Náklady z drobného dlouhodob. majetku	53 092	0	51 013	9 351	105 557
Ostatní náklady ¹	65 382	73 692	76 355	53 682	72 082
Odpisy dlouh. majetku	81 376	81 376	74 622	50 020	36 964
Náklady z činnosti	3 422 666	3 935 784	4 729 427	4 996 882	6 009 361
NÁKLADY CELKEM	3 422 666	3 935 784	4 729 427	4 996 882	6 009 361

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

¹ ostatní náklady obsahují: opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci, daň silniční, jiné daně a poplatky, jiné pokuty a penále, ostatní náklady z činnosti

Tabulka 8 Horizontální analýza nákladů hlavní činnosti

NÁKLADY z hlavní činnosti	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Osobní náklady	636,6	23,10%	697,9	20,57%	286,9	7,01%	841,9	19,23%
Ostatní služby	-23,4	-11,38%	46,8	25,70%	31,5	13,79%	-12,9	-4,96%
Spotřeba materiálu	-15,9	-16,42%	8,4	10,36%	-6,2	-7,01%	103,7	124,98%
Spotřeba energie	-39,4	-23,90%	-6,4	-5,08%	44,2	37,12%	-21,7	-13,29%
Nákl. z drob. dlouh. majetku	-53,1	-100%	51,0	100%	-41,7	-81,67%	96,2	1028,83%
Ostatní nákl. ²	8,3	12,71%	2,7	3,61%	-22,7	-29,69%	18,4	34,28%
Odpisy dlouh. majetku	0,0	0,00%	-6,8	-8,30%	-24,6	-32,97%	-13,1	-26,10%
Náklady z činnosti	513,1	14,99%	793,6	20,16%	267,5	5,66%	1012,5	20,26%
NÁKLADY CELKEM	513,1	14,99%	793,6	20,16%	267,5	5,66%	1012,5	20,26%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

Celkové náklady hlavní činnosti tvoří pouze náklady z činnosti, které mají ve sledovaném období rostoucí tendenci. Nejvyšší nárůst nákladů je v roce 2020, a to o 1 012,5 tis. Kč, relativně o 20,26 %. Tento nárůst je způsoben zvýšením osobních nákladů o 841,9 tis Kč tj. 19,23 %. Meziroční nárůst nákladů z činnosti v období 2019 až 2020 je dále způsoben zvýšením spotřeby materiálu, která vzrostla o 103,7 tis. Kč, tj. o 124,98 %. Nárůst nákladů na materiál je způsoben pořízováním ochranných pomůcek a dezinfekčních prostředků v souvislosti s pandemií covid-19. Dále došlo ke zvýšení nákladů z drobného dlouhodobého majetku o 96,2 tis. Kč, což činí nárůst o 1 028,83 %. V roce 2020 došlo, mimo jiné, k vybavení zaměstnanců novými mobilními telefony.

Dále je provedena analýza výnosů z hlavní činnosti.

² ostatní náklady obsahují: opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci, daň silniční, jiné daně a poplatky, jiné pokuty a penále, ostatní náklady z činnosti

Tabulka 9 Přehled výnosů hlavní činnosti v letech 2016–2020

VÝNOSY z hlavní činnosti v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy z prodeje služeb	345 668	356 737	362 392	381 825	404 577
Čerpání fondů	0	371 078	0	8 112	796
Ostatní výnosy z činnosti	13 000	11 655	8 972	3 000	1 909
Výnosy z činnosti	358 668	739 470	371 364	392 937	407 282
Úroky	0	0	0	0	226
Finanční výnosy	0	0	0	0	226
Výnosy vybraných místních vlád. institucí z transferů	3 140 000	3 140 000	4 350 000	4 593 900	5 616 938
Výnosy z transferů	3 140 000	3 140 000	4 350 000	4 593 900	5 616 938
VÝNOSY CELKEM	3 498 668	3 879 470	4 721 364	4 986 837	6 024 446

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

Tabulka 10 Horizontální analýza výnosů hlavní činnosti

VÝNOSY z hlavní činnosti	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Výnosy z prodeje služeb	11,1	3,20%	5,7	1,59%	19,4	5,36%	22,8	5,96%
Čerpání fondů	371,1	100%	-371,1	-100%	8,1	100%	-7,3	-90,19%
Ostatní výnosy z činnosti	-1,3	-10,35%	-2,7	-23,02%	-6,0	-66,56%	-1,1	-36,37%
Výnosy z činnosti	380,8	106,17%	-368,1	-49,78%	21,6	5,81%	14,3	3,65%
Úroky	0	0%	0	0%	0	0%	0,2	100%
Finanční výnosy	0	0%	0	0%	0	0%	0,2	100%
Výnosy míst. vlád. institucí z transferů	0	0%	1 210,0	38,54%	243,9	5,61%	1 023,0	22,27%
Výnosy z transferů	0	0%	1 210,0	38,54%	243,9	5,61%	1 023,0	22,27%
VÝNOSY CELKEM	380,8	10,88%	841,9	21,70%	265,5	5,62%	1 037,6	20,81%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

U výnosů z hlavní činnosti je možné v období let 2016–2020 sledovat meziroční vzrůstající tendenci. Nejvyšší nárůst je v roce 2018, a to o 841,9 tis. Kč, tj. o 21,7 % a v roce 2020 o 1 037,6 tis. Kč, v relativním vyjádření o 20,81 %. Vzrůstající trend mají i výnosy z prodeje služeb. Čerpání fondů zaznamenalo výrazný nárůst ve výši 371,1 tis. Kč v roce 2017, a hned v roce 2018 pokles, který byl způsoben čerpáním fondu odměn na pokrytí přečerpání mzdového limitu a dále rezervního fondu ke krytí přechodného časového nesouladu nákladů a výnosů. Výnosy z transferů v prvních dvou letech jsou ve stejné výši 3 140 tis. Kč a v dalších letech se zvyšují. V roce 2018 oproti roku 2017 je zaznamenán nárůst o 1 210 tis. Kč, což činí 38,54 %, v roce 2019 je zvýšení pouze o 5,61 % a v roce 2020 nárůst činí 22,27 % oproti roku 2019. Tento nárůst je způsoben zvýšením provozní dotace od zřizovatele, poskytnutím dotace na Den seniorů a aktivity pro seniory taktéž od zřizovatele a dále mimořádnými dotacemi od MPSV na úhradu odměn a nákladů spojených s epidemií covid-19. Dotace v roce 2020 celkem činí částku 5 616 tis. Kč.

Horizontální analýza nákladů a výnosů vedlejší činnosti

Náklady vedlejší činnosti jsou tvořeny, stejně jako u hlavní činnosti, pouze náklady z činnosti.

Tabulka 11 Přehled nákladů vedlejší činnosti v letech 2016–2020

NÁKLADY vedlejší činnosti v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Osobní náklady	136 731	174 114	245 994	278 574	177 801
Spotřeba materiálu	10 595	7 058	12 453	8 561	5 986
Spotřeba energie	0	0	13 082	20 811	13 497
Ostatní náklady ³	1 530	714	0	3 391	1 640
Náklady z činnosti	148 856	181 886	271 529	311 337	198 924
NÁKLADY CELKEM	148 856	181 886	271 529	311 337	198 924

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

³ ostatní náklady obsahují: opravy a udržování, ostatní služby

Tabulka 12 Horizontální analýza nákladů vedlejší činnosti

NÁKLADY vedlejší činnosti	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Osobní náklady	37,4	27,34%	71,9	41,28%	32,6	13,24%	-100,8	-36,17%
Spotřeba materiálu	-3,5	-33,38%	5,4	76,44%	-3,9	-31,25%	-2,6	-30,08%
Spotřeba energie	0,0	0%	13,1	100%	7,7	59,08%	-7,3	-35,14%
Ostatní náklady ³	-0,8	-53,33%	-0,7	-100%	3,4	100%	-1,8	-51,65%
Náklady z činnosti	33,0	22,19%	89,6	49,29%	39,8	14,66%	-112,4	-36,11%
NÁKLADY CELKEM	33,0	22,19%	89,6	49,29%	39,8	14,66%	-112,4	-36,11%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

Náklady na vedlejší činnost mají vzrůstající tendenci s výjimkou roku 2020. V roce 2017 oproti roku 2016 došlo ke zvýšení nákladů o 22,19 %, mezi roky 2017 a 2018 dokonce o 49,29 %. Nárůst nákladů v období 2016–2019 je způsoben především rostoucími osobními náklady. Od roku 2018 začala PSD rozpočítávat spotřebu energie i na vedlejší činnost (do té doby byla nesprávně účtována plně na hlavní činnost). Náklady na energii byly též ovlivněny zvýšením cen elektrické energie v souvislosti s přechodem k novému dodavateli po úpadku společnosti One Energy & One Mobile a.s. v roce 2018.

V roce 2020 náklady klesly oproti předcházejícímu roku o 36,11 %. Došlo ke snížení všech nákladových položek – osobních nákladů o 36,17 %, spotřeby materiálu o 30,08 %, spotřeby energie o 35,14 %. Pokles všech složek nákladů je způsoben omezením vedlejší činnosti PSD v roce 2020 v souvislosti s vládními nařízeními reagujícími na epidemiologickou situaci (covid-19).

Dále je provedena analýza výnosů vedlejší činnosti.

Tabulka 13 Přehled výnosů vedlejší činnosti v letech 2016–2020

VÝNOSY vedlejší činnosti v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy z prodeje služeb	213 350	238 195	307 093	303 130	198 975
Výnosy z pronájmu	5	5	9 205	9 405	3 350
Ostatní výnosy z činnosti	0	0	0	0	4 500
Výnosy z činnosti	213 355	238 200	316 298	312 535	206 825
VÝNOSY CELKEM	213 355	238 200	316 298	312 535	206 825

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

Tabulka 14 Horizontální analýza výnosů vedlejší činnosti

VÝNOSY vedlejší činnosti	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Výnosy z prodeje služeb	24,8	11,65%	68,9	28,93%	-4,0	-1,29%	-104,2	-34,36%
Výnosy z pronájmu	0	0%	9,2	184000%	0,2	2,17%	-6,1	-64,38%
Ostatní výnosy z činnosti	0	0%	0	0%	0	0%	4,5	100,00%
Výnosy z činnosti	24,8	11,64%	78,1	32,79%	-3,8	-1,19%	-105,7	-33,82%
VÝNOSY CELKEM	24,8	11,64%	78,1	32,79%	-3,8	-1,19%	-105,7	-33,82%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

Výnosy vedlejší činnosti zaznamenávají v letech 2017 a 2018 nárůst, v roce 2019 mírný pokles. V roce 2020 nastává pokles o 33,82 %, který je způsoben, jak již bylo řečeno u analýzy nákladů vedlejší činnosti, epidemiologickou situací v roce 2020 a s ní spojenými omezeními. Po část roku nemohly být poskytovány doplňkové služby jako např. pedikúra nebo masáže. Výraznou změnu je možné sledovat u výnosů z pronájmu, které činily v letech 2016 a 2017 částku 5 Kč, která představuje symbolickou cenu za pronájem prostor pro Klub důchodců. V letech 2018 a 2019 výnosy z pronájmu vzrostly na částku vyšší než 9 tis. Kč, v roce 2020 výnosy z pronájmu klesly o 64,38 %. PSD prostory dále pronajímá od roku 2018 sdružení Dementia za částku 1 200 Kč ročně. Výkyv v částkách za pronájem je způsoben pronájemem prostor pro volby či školení, které nejsou pravidelné.

4.2.3 Horizontální analýza výsledku hospodaření

Horizontální analýza výsledku hospodaření je provedena za hlavní činnost, činnost vedlejší a celkově za obě činnosti dohromady.

Tabulka 15 Přehled výsledku hospodaření v letech 2016–2020

Výsledek hospodaření v Kč	2016	2017	2018	2019	2020
Hlavní činnost	76 002	-56 314	-8 063	-10 045	15 086
Vedlejší činnost	64 499	56 314	44 769	1 198	7 901
CELKOVÝ VH	140 501	0	36 706	-8 847	22 987

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

Tabulka 16 Horizontální analýza výsledku hospodaření

Výsledek hospodaření	2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %	absol. v tis. Kč	v %
Hlavní činnost	-132,3	-174,10%	48,3	85,68%	-2,0	-24,58%	25,1	250,17%
Vedlejší činnost	-8,2	-12,69%	-11,5	-20,50%	-43,6	-97,32%	6,7	559,55%
CELKOVÝ VH	-140,5	-100%	36,7	100%	-45,6	-124,10%	31,8	359,82%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu zisku a ztráty PSD (2016–2020)

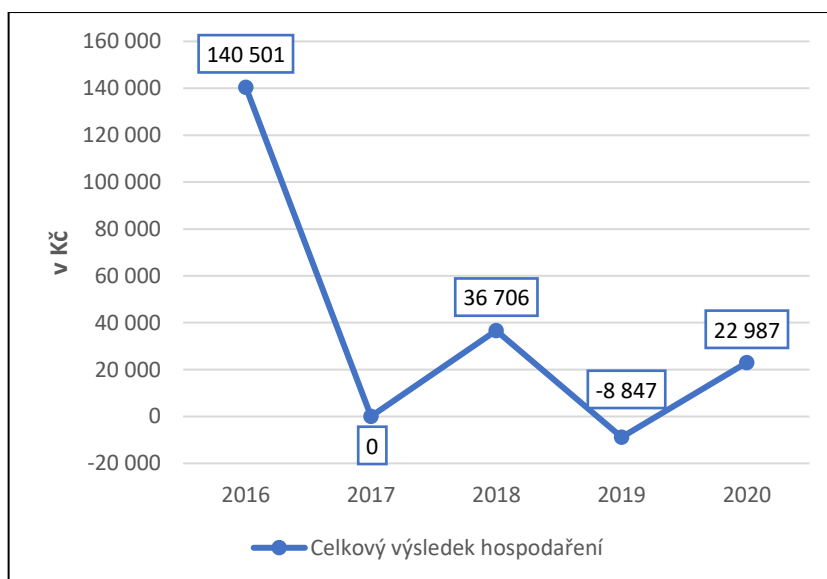
Výsledek hospodaření z hlavní činnosti ve sledovaných letech má kolísavou tendenci. V roce 2016 PSD vykázala zisk ve výši 76 tis. Kč. V letech 2017–2019 organizace skončila se ztrátou. V roce 2017 nastal propad o 132,3 tis. Kč, tj. 174,10 % a PSD skončila se ztrátou ve výši 56,3 tis. Kč. Výsledek hospodaření PSD nejvíce ovlivňují dvě nejvyšší výsledkové položky, a to osobní náklady na straně jedné a výnosy z transferů (dotace) na straně druhé. Ztráta roku 2017 byla způsobena nárůstem osobních nákladů v roce 2017 o 636,6 tis. Kč, tj. o 23,1 % při stejné výši dotací jako v roce 2016. Až v roce 2020 se PSD v rámci hlavní činnosti podařilo vytvořit zisk, a to ve výši 15,1 tis. Kč, což představovalo nárůst oproti předchozímu roku o 250,17 %. V roce 2020 sice došlo k dalšímu zvýšení osobních nákladů o částku 841,9 tis. Kč a též k významnému zvýšení spotřeby materiálu o 103,7 tis. Kč, avšak nárůst sumy dotací byl výraznější, znamenal částku 1 023 tis. Kč.

Zvýšená spotřeba materiálu i zvýšené dotace v roce 2020 souvisí se zhoršenou epidemiologickou situací.

Výsledek hospodaření z vedlejší činnosti vykazuje po celé sledované období zisk. V letech 2016 až 2019 má výše zisku sestupný trend, v roce 2019 oproti roku 2018 došlo k poklesu o 43,6 tis. Kč, tj. 97,32 %. V roce 2019 nastalo zvýšení cen energií, PSD musela změnit dodavatele elektrické energie z důvodu úpadku stávajícího dodavatele. V roce 2019 se zvýšily náklady o 14,66 %, avšak výnosy se snížily o 1,19 %. PSD nepřizpůsobila zvedajícím nákladům ceny za služby. V roce 2020 pak nastal mírný nárůst zisku o 6,7 tis. Kč.

Pokud se výsledek hospodaření posoudí celkově, za obě činnosti, tak se zjistí, že vykazuje kolísavý trend. Výrazně nejlepšího výsledku hospodaření organizace PSD dosáhla v roce 2016, kdy celkový zisk činil 140,5 tis. Kč. V roce 2017 dochází k poklesu zisku o 100 %, tj. o 140,5 tis. Kč. PSD vykazuje v tomto roce výsledek hospodaření ve výši 0 Kč, protože výsledek hospodaření z hlavní činnosti činil ztrátu 56 314 Kč a výsledek hospodaření z vedlejší činnosti zisk 56 314 Kč. V roce 2019 dochází k celkové ztrátě ve výši 8,9 tis. Kč, protože výsledek hospodaření z vedlejší činnosti zaznamenal pokles o 43,6 tis. Kč, tj. o 97,32 %, tzn. nestačil na vyrovnání ztráty z hlavní činnosti. V roce 2020 obě činnosti skončily se ziskem, celkový zisk činil 23 tis. Kč, což znamenalo zlepšení výsledku hospodaření o 359,82 %. Zisk byl po schválení Radou města převeden do rezervního fondu a fondu odměn. Vývoj celkového výsledku hospodaření znázorňuje následující graf.

Graf 7 Vývoj výsledku hospodaření v letech 2016-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 15

4.3 Vertikální analýza

Vertikální analýza spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentuálního podílu k základně, která představuje 100 %.

4.3.1 Vertikální analýza aktiv a pasiv

Tato kapitola se zabývá vertikální analýzou aktiv a pasiv organizace PSD.

Tabulka 17 Vertikální analýza aktiv

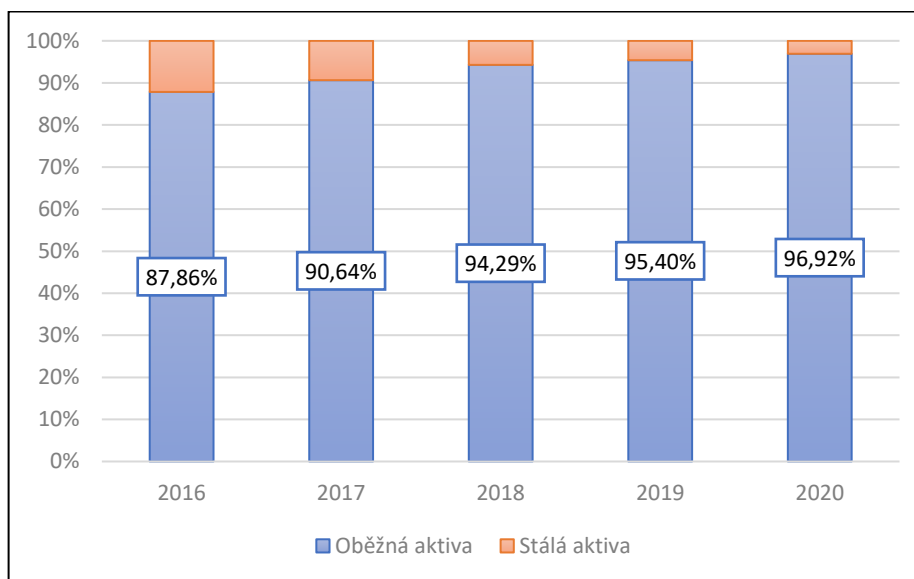
AKTIVA	2016	2017	2018	2019	2020
Dlouhodobý hmotný majetek	12,14%	9,36%	5,71%	4,60%	3,08%
Stálá aktiva	12,14%	9,36%	5,71%	4,60%	3,08%
Krátkodobé pohledávky	52,71%	63,04%	68,93%	66,11%	71,03%
Krátkodobý finanční majetek	35,15%	27,61%	25,36%	29,29%	25,89%
Oběžná aktiva	87,86%	90,64%	94,29%	95,40%	96,92%
AKTIVA CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Z tabulky je zřejmé, že aktiva jsou tvořena především oběžnými aktivy. Jejich podíl na celkových aktivech ve sledovaném období let 2016–2020 stále stoupá, v roce 2020 činil dokonce 96,92 %. Oběžná aktiva jsou zastoupena z větší části krátkodobými pohledávkami. Jejich podíl na oběžných aktivech stoupá, s výjimkou roku 2019, a pohybuje se v rozmezí 52,71 % až 71,03 %. Druhou část oběžných aktiv tvoří krátkodobý finanční majetek, do kterého patří peníze na běžném účtu, v pokladně a ceniny. Stálá aktiva jsou tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, který zaujímá minoritní podíl na celkových aktivech. Pokles podílu stálých aktiv je způsoben snižováním zůstatkové ceny dlouhodobého hmotného majetku po provedených odpisech.

V následujícím grafu je vyobrazeno, jak se ve sledovaném období vyvíjel poměr mezi stálými aktivy a oběžnými aktivy.

Graf 8 Složení aktiv v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 17

Následující tabulka ukazuje rozložení jednotlivých složek pasiv.

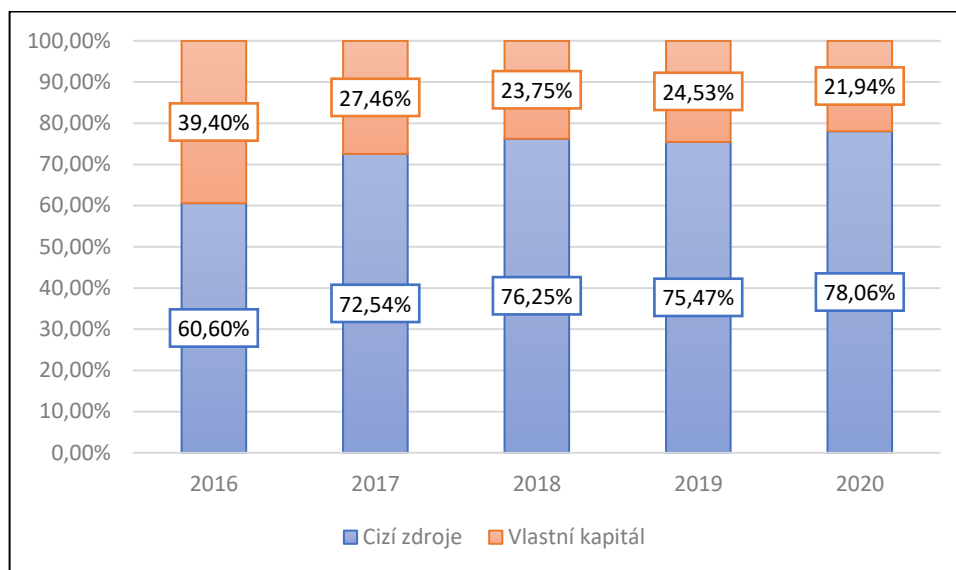
Tabulka 18 Vertikální analýza pasiv

PASIVA	2016	2017	2018	2019	2020
Jmění účetní jednotky	12,14%	9,36%	5,71%	4,60%	3,08%
Fondy účetní jednotky	22,76%	18,10%	17,10%	20,17%	18,34%
Výsledek hospodaření	4,51%	0,00%	0,94%	-0,24%	0,52%
Vlastní kapitál	39,40%	27,46%	23,75%	24,53%	21,94%
Krátkodobé závazky	60,60%	72,54%	76,25%	75,47%	78,06%
Cizí zdroje	60,60%	72,54%	76,25%	75,47%	78,06%
PASIVA CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Vlastní kapitál je představován z největší části fondy. PSD vytváří především fond reprodukce majetku, rezervní fond ze zlepšeného výsledku hospodaření, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb. Cizí zdroje jsou zastoupeny krátkodobými závazky. Z následujícího grafu je zřejmé, že pasiva jsou v PSD tvořena převážně cizími zdroji. Ve sledovaném období cizí zdroje představovaly 60,60 % – 78,06 % z celkové sumy pasiv.

Graf 9 Složení pasiv v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 18

4.3.2 Vertikální analýza nákladů a výnosů

Následující kapitola je věnována vertikální analýze nákladů a výnosů PSD, která je provedena u nákladů a výnosů hlavní činnosti a následně u nákladů a výnosů vedlejší činnosti.

Vertikální analýza nákladů a výnosů hlavní činnosti

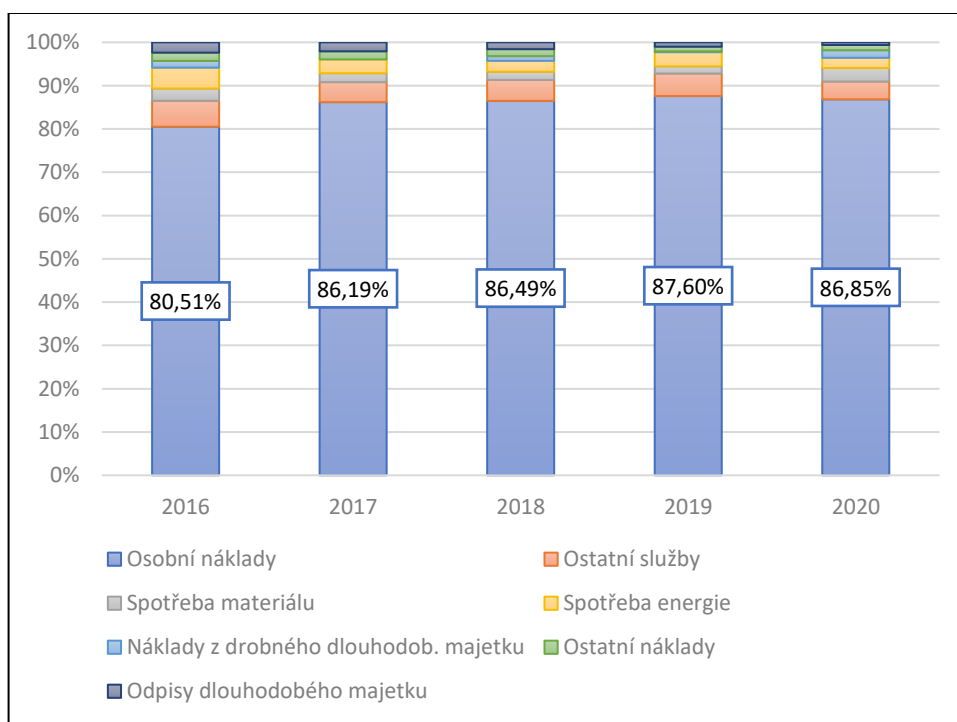
Dle následující tabulky a grafu lze pozorovat, že jednoznačně nejvyšší podíl na celkových nákladech hlavní činnosti mají osobní náklady, které činí 80,51 % – 86,85 % všech vynaložených nákladů. Další vyšší položkou nákladů jsou ostatní služby, které obsahují např. telefonní poplatky, nákup a údržbu software, kurzy a školení, poštovné, odvoz odpadu, vzdělávací a společenské akce pro seniory. V položce ostatní náklady jsou shrnuty náklady s podílem menším než 1 % na celkových nákladech. Rozložení nákladů hlavní činnosti je v celém sledovaném období let 2016–2020 velmi podobné. Dominantní položkou jsou osobní náklady.

Tabulka 19 Vertikální analýza nákladů z hlavní činnosti

NÁKLADY z hlavní činnosti	2016	2017	2018	2019	2020
Osobní náklady	80,51%	86,19%	86,49%	87,60%	86,85%
Ostatní služby	6,00%	4,63%	4,84%	5,21%	4,12%
Spotřeba materiálu	2,82%	2,05%	1,89%	1,66%	3,11%
Spotřeba energie	4,82%	3,19%	2,52%	3,27%	2,36%
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1,55%	0,00%	1,08%	0,19%	1,76%
Ostatní náklady ⁴	1,91%	1,87%	1,61%	1,07%	1,20%
Odpisy dlouhodobého majetku	2,38%	2,07%	1,58%	1,00%	0,62%
Náklady z činnosti	100%	100%	100%	100%	100%
NÁKLADY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu a ztráty PSD (2016–2020)

Graf 10 Složení nákladů hlavní činnosti v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 19

⁴ ostatní náklady obsahují: opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci, daň silniční, jiné daně a poplatky, jiné pokuty a penále, ostatní náklady z činnosti

Z vertikální analýzy výnosů hlavní činnosti je zřejmé, že výnosy tvoří výnosy z činnosti a výnosy z transferů. Finanční výnosy se vyskytovaly pouze v roce 2020, a to tak nízkou částkou, že v relativním vyjádření je vykázána nula. Výnosy z činnosti jsou zastoupeny především výnosy z prodeje služeb, tedy výnosy z poskytnutých pečovatelských služeb. Výnosy z transferů, tzn. poskytnuté dotace, tvoří druhou položku výnosů.

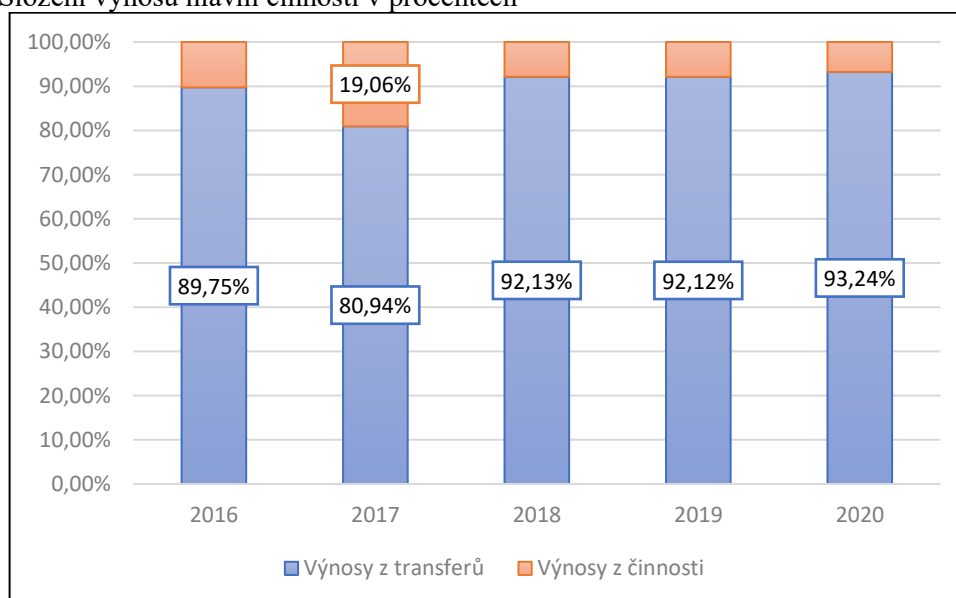
Tabulka 20 Vertikální analýza výnosů z hlavní činnosti

VÝNOSY z hlavní činnosti	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy z transferů	89,75%	80,94%	92,13%	92,12%	93,24%
Výnosy z činnosti	10,25%	19,06%	7,87%	7,88%	6,76%
VÝNOSY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu a ztráty PSD (2016–2020)

Z následujícího grafu je vidět, že naprosto převažující část výnosů zastávají výnosy z transferů. Jejich výše ve sledovaném období osciluje okolo 90 % celkových výnosů, s výjimkou roku 2017, kdy činily 80,94 %. Bylo to způsobeno vyšším podílem výnosů z činnosti, jmenovitě čerpáním fondů ve výši 371,1 tis. Kč, a to čerpáním fondu odměn z důvodu přečerpání mzdového limitu a rezervního fondu krytí přechodného časového nesouladu nákladů a výnosů.

Graf 11 Složení výnosů hlavní činnosti v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 20

Vertikální analýza nákladů a výnosů vedlejší činnosti

Obdobně jako u nákladů hlavní činnosti, tak i u nákladů vedlejší činnosti zaujímají dominantní místo osobní náklady, jejichž podíl se pohybuje okolo 90 %. Třetí nejvyšší podíl na celkových nákladech je obsazen náklady na spotřebu materiálu, které souvisí s vykonávanými činnostmi, tj. pedikúrou, masážemi, praním prádla, mandlováním.

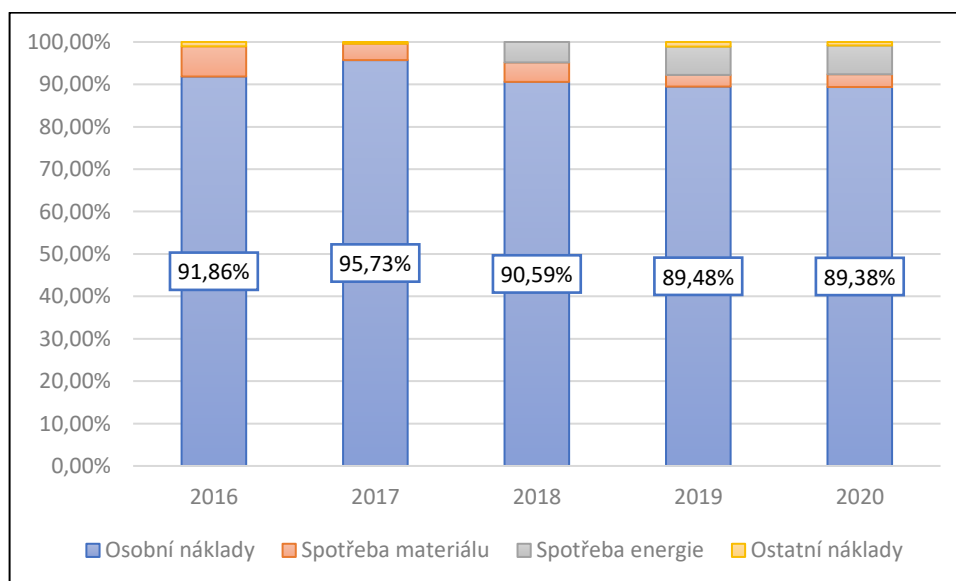
Tabulka 21 Vertikální analýza nákladů vedlejší činnosti

NÁKLADY vedlejší činnosti	2016	2017	2018	2019	2020
Osobní náklady	91,86%	95,73%	90,59%	89,48%	89,38%
Spotřeba materiálu	7,12%	3,88%	4,59%	2,75%	3,01%
Spotřeba energie	0%	0%	4,82%	6,68%	6,79%
Ostatní náklady ⁵	1,03%	0,39%	0%	1,09%	0,82%
Náklady z činnosti	100%	100%	100%	100%	100%
NÁKLADY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu a ztráty PSD (2016–2020)

Rozložení jednotlivých nákladů vedlejší činnosti názorně ukazuje následující graf.

Graf 12 Složení nákladů vedlejší činnosti v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 21

⁵ ostatní náklady obsahují: opravy a udržování, ostatní služby

Výnosy vedlejší činnosti jsou tvořeny výnosy z prodeje služeb, a to v letech 2016 a 2017 ze 100 % a v letech následujících 96,20 % – 97,09 %. V letech 2018–2020 navíc přibýly výnosy z pronájmu, které plynuly z pronájmu klubovny Klubu důchodců Permánek, sdružení Dementia, pro volby, školení či kulturní akce.

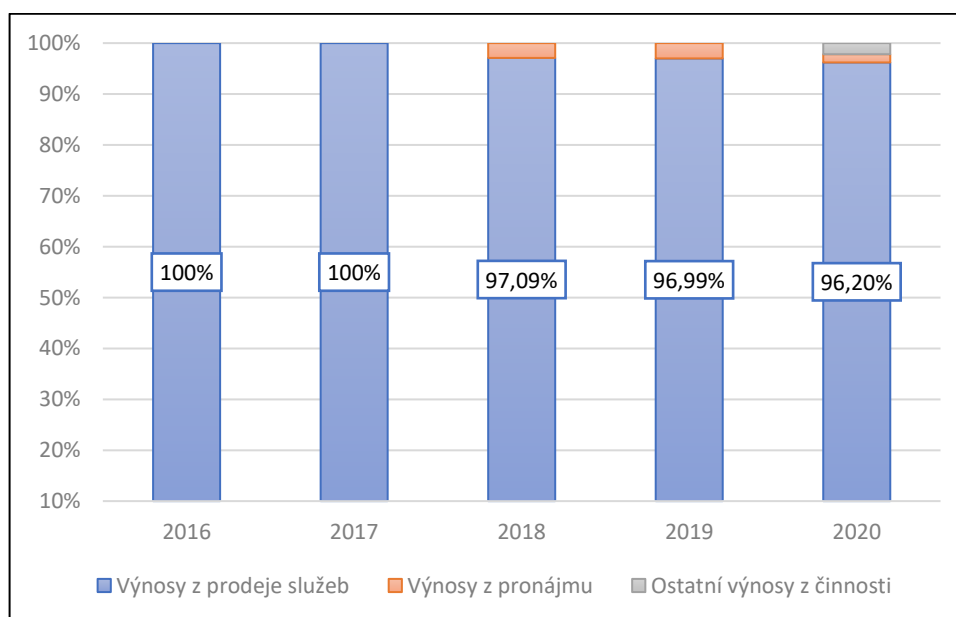
Tabulka 22 Vertikální analýza výnosů vedlejší činnosti

VÝNOSY vedlejší činnosti	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy z prodeje služeb	100%	100%	97,09%	96,99%	96,20%
Výnosy z pronájmu	0%	0%	2,91%	3,01%	1,62%
Ostatní výnosy z činnosti	0%	0%	0%	0%	2,18%
Výnosy z činnosti	100%	100%	100%	100%	100%
VÝNOSY CELKEM	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu a ztráty PSD (2016–2020)

Z následujícího grafu je názorně vidět, že výnosy vedlejší činnosti jsou v prvních dvou sledovaných letech tvořeny plně výnosy z prodeje služeb a v zbývajících letech zaujímají dominantní postavení.

Graf 13 Složení výnosů vedlejší činnosti v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 22

4.4 Analýza poměrových ukazatelů

Tato kapitola je věnována analýze poměrových ukazatelů, a to ukazatelům autarkie, likvidity, aktivity, zadluženosti a rentability.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále též „MPO“) vyhodnocuje určité ukazatele finanční analýzy za jednotlivá odvětví. Některé ukazatele vykazují v jednotlivých odvětvích rozdílné výsledky a autoři odborných publikací u těchto ukazatelů doporučují výsledky namísto doporučovaných hodnot, porovnávat s oborovými hodnotami. Týká se to např. ukazatelů rentability. V této práci jsou oborové hodnoty využity u všech ukazatelů, u kterých byly k dispozici. PSD je nezisková organizace a doporučované hodnoty bývají udávány pro ziskový sektor. Cílem bylo porovnat výsledky PSD se srovnatelným typem organizací.

Dle Českého statistického úřadu v klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE) patří příspěvková organizace zřízená obcí do institucionálních sektorů, konkrétně mezi místní vládní instituce. Je třeba podotknout, že sociální služby nejsou evidované samostatně, ale řadí se mezi „Ostatní služby“, a tak ani oborové srovnání nemusí vždy umožňovat vyvození přesných závěrů. Finanční analýza, zveřejňovaná na webových stránkách MPO, však nebyla publikována pro rok 2020, proto v následujících tabulkách a grafech tento údaj není uváděn.

4.4.1 Ukazatel autarkie

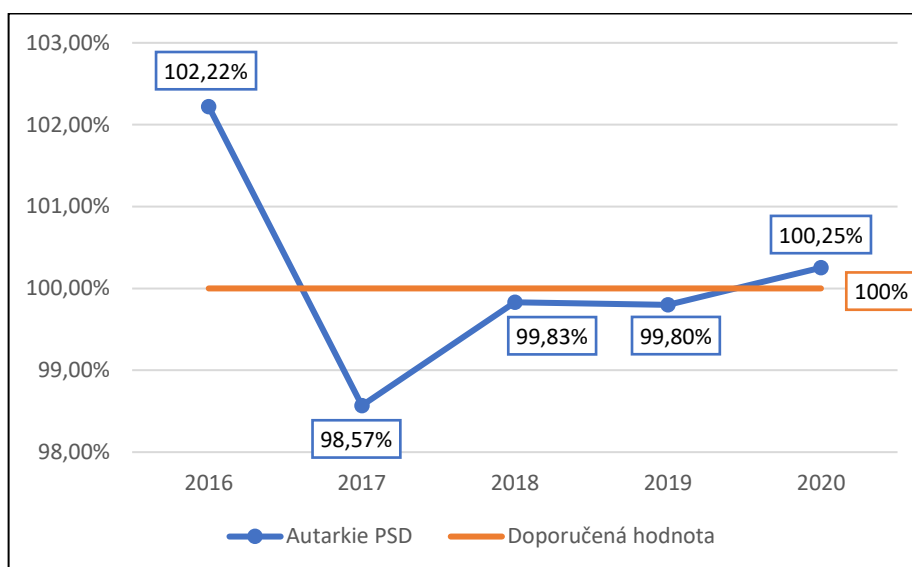
Ukazatel autarkie vyjadřuje míru soběstačnosti municipální firmy, jak již bylo uvedeno v rešerši. V této práci je vypočten ukazatel autarkie na výnosově nákladové bázi. Jedná se o ukazatel, který se týká pouze hlavní činnosti organizace. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je 100 % (Kraftová, 2002).

Tabulka 23 Autarkie na bázi výnosů a nákladů

	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy z hlavní činnosti	3 498 668	3 879 470	4 721 364	4 986 837	6 024 446
Náklady z hlavní činnosti	3 422 666	3 935 784	4 729 427	4 996 882	6 009 361
Autarkie PSD	102,22%	98,57%	99,83%	99,80%	100,25%
Doporučená hodnota	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu a ztráty PSD (2016–2020)

Graf 14 Autarkie na bázi výnosů a nákladů

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 23

Výsledné hodnoty ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů ukazují, že organizace v roce 2016 dosahuje vyšší hodnoty než 100 %, tedy, že v tomto roce hospodařila dobře. V roce 2017 však došlo k poklesu pod doporučovanou hodnotu. PSD nedostatečně kryla náklady svými výnosy. V tomto roce, jak už bylo řečeno v předchozích kapitolách, byly významně zvýšeny osobní náklady za situace, kdy nedošlo ke zvýšení výše dotací. V letech 2018–2020 se hodnota ukazatele blíží 100 % nebo je mírně nad touto hranicí. Je tak možno, v posledních letech, konstatovat pozitivní vývoj v hospodaření PSD a v roce 2020 i soběstačnosti PSD.

4.4.2 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity charakterizují schopnost organizace hradit své krátkodobé závazky. V případě PSD je hodnota běžné likvidity shodná s hodnotou likvidity pohotové, protože organizace neeviduje žádné zásoby.

Pohotová likvidita (likvidita II. stupně)

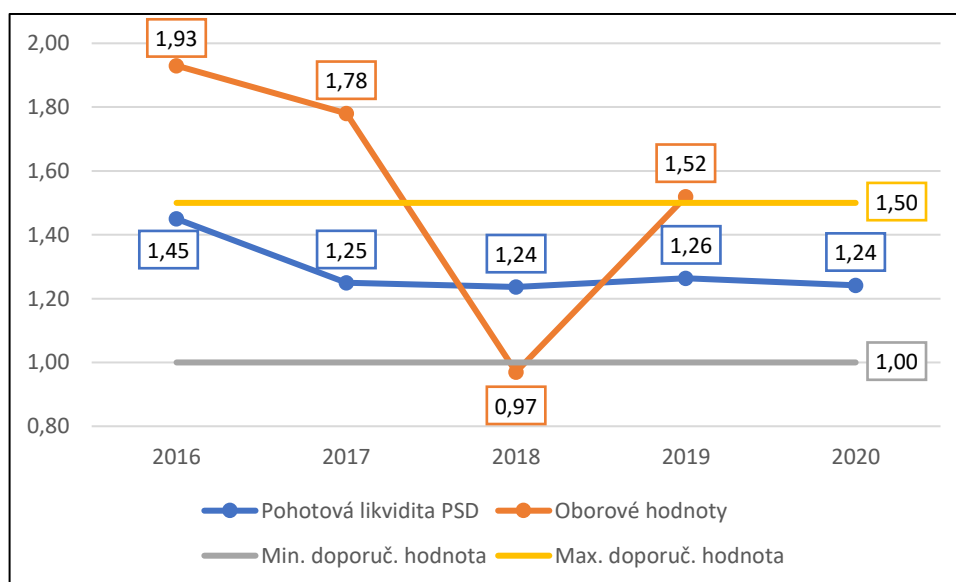
Oběžná aktiva jsou tak tvořena krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Dle Scholleové (2012) i Knápkové, Pavelkové, Štekera (2013) by ukazatel měl nabývat hodnot v rozmezí 1 – 1,5.

Tabulka 24 Pohotová likvidita

	2016	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva (- zásoby)	2 739 181	2 878 928	3 674 333	3 575 423	4 270 090
Krátkodobé závazky	1 889 227	2 304 001	2 971 384	2 828 491	3 439 190
Pohotová likvidita PSD	1,45	1,25	1,24	1,26	1,24
Oborové hodnoty	1,93	1,78	0,97	1,52	
Min. doporuč. hodnota	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Max. doporuč. hodnota	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Graf 15 Pohotová likvidita

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 24

Z výše uvedené tabulky i grafu je možno vidět, že pohotová likvidita PSD se nachází v doporučovaných mezích. Z toho vyplývá, že PSD je dlouhodobě schopna hradit své závazky. Oborové hodnoty výrazně kolísají – vývoj pohotové likvidity PSD je stabilnější než průměrný oborový vývoj a vykazuje příznivější hodnoty.

Okamžitá likvidita (likvidita I. stupně)

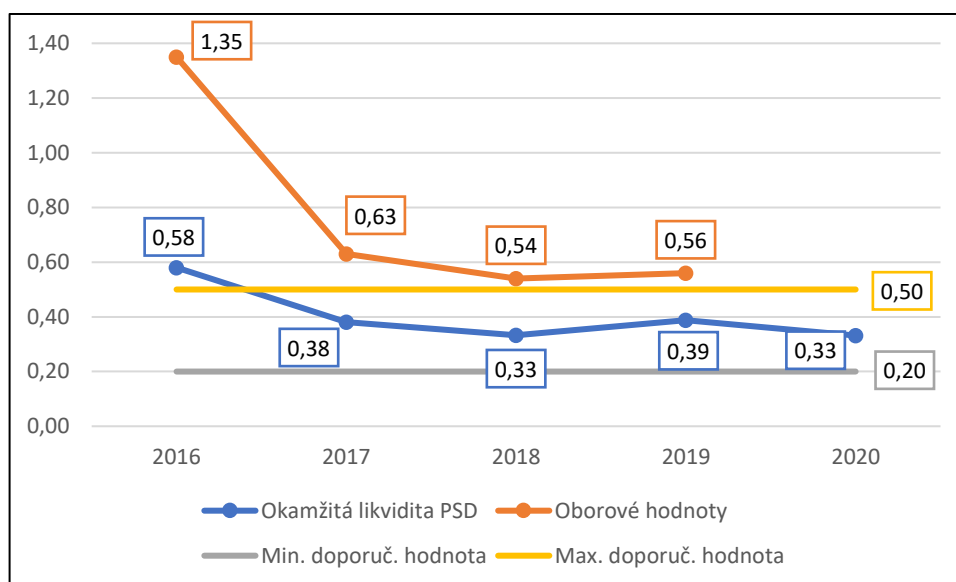
Do okamžité likvidity vstupují jen nejlídnější položky – to je peněžní prostředky na účtu, peníze v pokladně, příp. volně obchodovatelné cenné papíry. Dle Scholleové (2012) i Knápkové, Pavelkové, Štekera (2013) by se doporučená hodnota měla pohybovat v rozmezí 0,2 - 0,5.

Tabulka 25 Okamžitá likvidita

	2016	2017	2018	2019	2020
Finanční majetek	1 095 863	876 864	988 247	1 097 681	1 140 637
Krátkodobé závazky	1 889 227	2 304 001	2 971 384	2 828 491	3 439 190
Okamžitá likvidita PSD	0,58	0,38	0,33	0,39	0,33
Oborové hodnoty	1,35	0,63	0,54	0,56	
Mín. doporuč. hodnota	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Max. doporuč. hodnota	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Graf 16 Okamžitá likvidita

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 25

Lze konstatovat, že okamžitá likvidita PSD se pohybuje v doporučených mezích, s výjimkou roku 2016, kdy činila 0,58, to znamená, že byla mírně nad doporučenou hranicí. Pokud se však okamžitá likvidita porovná s oborovými hodnotami, tak se zjistí, že PSD lépe využívá peněžní prostředky než organizace se obdobným zaměřením. Vyšší hodnoty, než doporučené by ukazovaly na potřebu řízení míry zhodnocování volných peněžních prostředků.

4.4.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti udávají vztah mezi cizími a vlastními zdroji, tzn. vyjadřují míru, v jaké podnik využívá k financování cizí zdroje. Určitá výše zadluženost nemusí být

negativní charakteristikou organizace, může přispět k celkové rentabilitě – cizí kapitál bývá levnější než vlastní.

Celková zadluženost

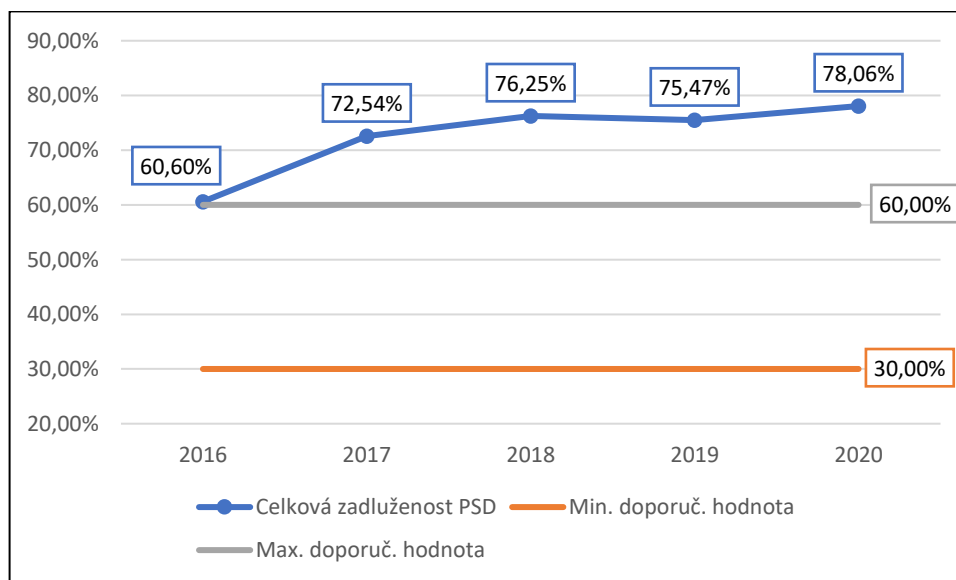
Celková zadluženost vyjadřuje podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům. Nazývá se též věřitelské riziko. Doporučená hodnota se pohybuje mezi 30 a 60 % (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

Tabulka 26 Celková zadluženost

	2016	2017	2018	2019	2020
Cizí zdroje	1 889 227	2 304 001	2 971 384	2 828 491	3 439 190
Aktiva celkem	3 117 695	3 176 066	3 896 849	3 747 919	4 405 622
Celková zadluženost PSD	60,60%	72,54%	76,25%	75,47%	78,06%
Min. doporuč. hodnota	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%
Max. doporuč. hodnota	60,00%	60,00%	60,00%	60,00%	60,00%

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Graf 17 Celková zadluženost

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 26

Výše uvedený graf znázorňuje vývoj celkové zadluženosti PSD a doporučené hodnoty. Celková zadluženost PSD se po celé sledované období pohybuje nad doporučenou hodnotou a vývoj tohoto ukazatele má mírně rostoucí trend. Celková zadluženost PSD

vykazuje vyšší hodnoty než doporučené, v roce 2016 je téměř shodná s maximální doporučenou hodnotou. PSD nečerpá žádný úvěr a neplatí žádné úroky. Nárůst cizích zdrojů je způsoben zvyšováním osobních nákladů, kdy jsou účtovány vyšší závazky vůči zaměstnancům, správě sociálního zabezpečení, zdravotním pojišťovnám a finančnímu úřadu.

Koeficient samofinancování / stability

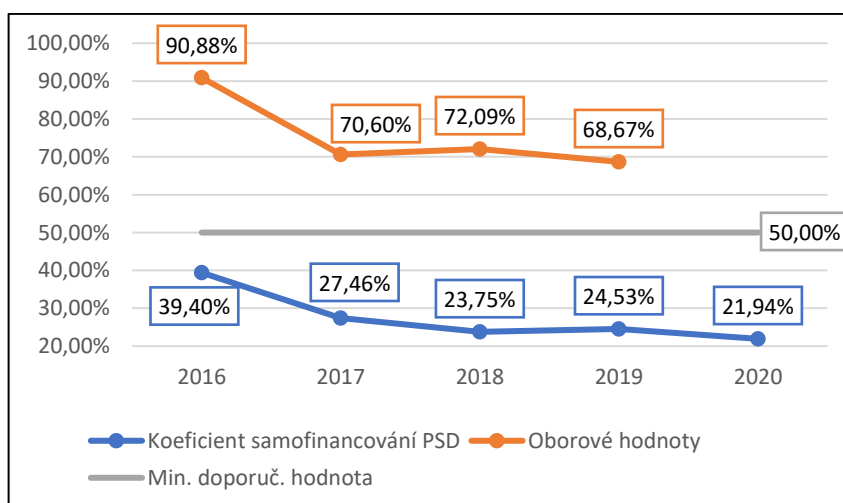
Tento ukazatel vyjadřuje míru zastoupení vlastního kapitálu v celkových zdrojích krytí majetku, tj. míru soběstačnosti. Koeficient samofinancování tvoří doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika. V případě municipálních firem je třeba věnovat pozornost hodnotě pod 50 %, pokud by hodnota klesla pod 30 %, značí to projev nestability (Kraftová, 2002).

Tabulka 27 Koeficient samofinancování

	2016	2017	2018	2019	2020
Vlastní kapitál	1 228 467	872 065	925 465	919 428	966 433
Aktiva celkem	3 117 695	3 176 066	3 896 849	3 747 919	4 405 622
Koeficient samofinancování PSD	39,40%	27,46%	23,75%	24,53%	21,94%
Oborové hodnoty	90,88%	70,60%	72,09%	68,67%	
Min. doporuč. hodnota	50,00%	50,00%	50,00%	50,00%	50,00%

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Graf 18 Koeficient samofinancování

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 27

Z grafu je možné posoudit, že koeficient samofinancování se pohybuje po celé období 2016–2020 v nižších hodnotách než v hodnotách doporučených. Trend míry finanční soběstačnosti je klesající. Nejlépe lze vyhodnotit rok 2016 s hodnotou 39,4 %, ostatní roky se dostávají pod 30 %, kdy míra finanční nezávislosti je nízká. Součet hodnot ukazatele celkové zadluženosti a koeficientu samofinancování tvoří 100 %.

Je třeba si však uvědomit, že PSD poskytuje pečovatelské služby za co nejnižší ceny, aby služby byly dostupné pro všechny. Ceny v letech 2016–2017 byly v průměru o 47,1 % a v letech 2018–2020 o 33,46 % nižší než ceny maximální určené vyhláškou MPSV. Ceny doplňkových služeb jsou nižší než ceny obvyklé, bylo by vhodné zvýšit, protože se netýkají základní sociální péče. Zvýšení cen služeb by pomohlo zlepšení výsledku hospodaření.

Z grafu lze též vypořadovat, že průměrné oborové hodnoty jsou výrazně vyšší než hodnoty doporučené, PSD se tedy značně odlišuje od organizací s podobnými ekonomickými činnostmi v rámci místních vládních institucí.

4.4.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří, jak efektivně organizace využívá vložené prostředky, jaká je výkonnost kapitálu.

Obrat kapitálu

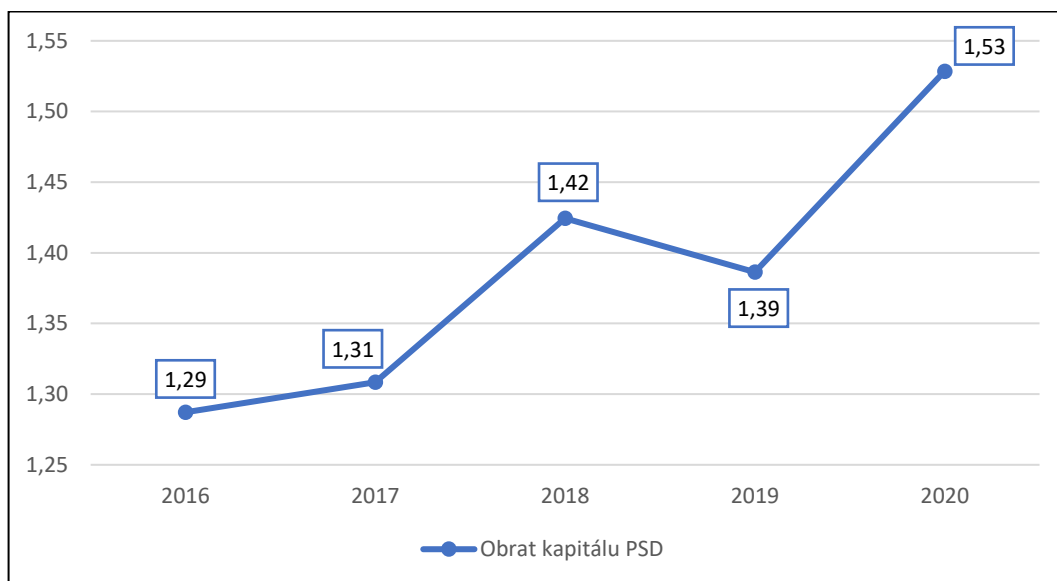
Tento ukazatel hodnotí výnosnost využívaných celkových zdrojů. Cílem je maximalizace ukazatele. Kapitál se vypočte jako průměr počátečního a konečného stavu celkových pasiv (Kraftová, 2002).

Tabulka 28 Obrat kapitálu

	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy	3 712 023	4 117 670	5 037 662	5 299 372	6 231 271
Kapitál (celková pasiva)	2 883 805	3 146 880	3 536 458	3 822 384	4 076 770
Obrat kapitálu PSD	1,29	1,31	1,42	1,39	1,53

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Graf 19 Obrat kapitálu

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 28

Výnosy použité při výpočtu zahrnují kromě výnosů z činnosti i hodnotu dotací, ostatních výnosů a výnosů hospodářské činnosti. Ukazatel obratu kapitálu vyjadřuje kolikrát se během roku vrátí vložený kapitál – u PSD to je ve sledovaném období 1,29krát – 1,53krát. Hodnota kapitálu je vyšší než 1 a celkový trend ukazatele obratu kapitálu je vzrůstající, což možno hodnotit pozitivně.

Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

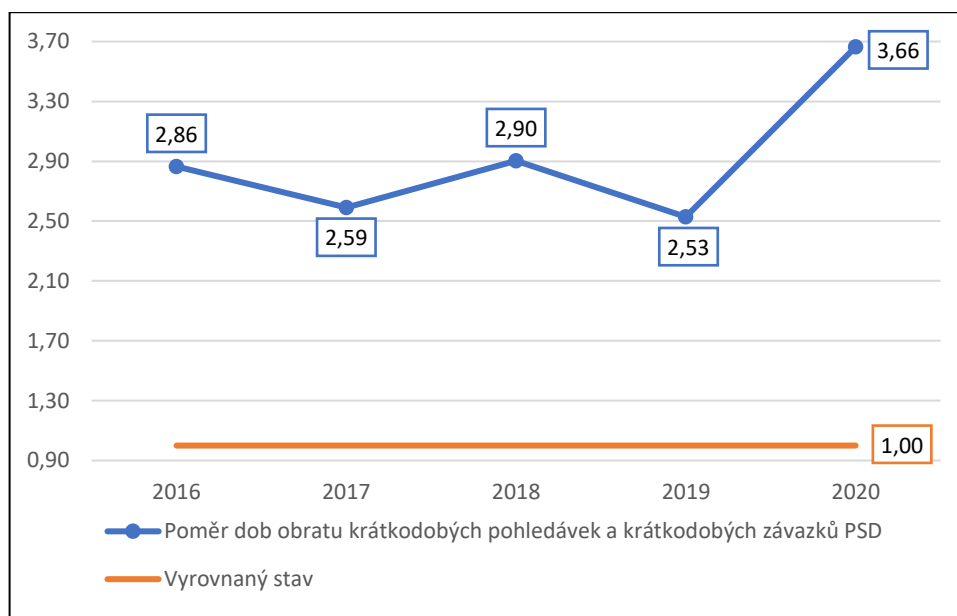
Tento ukazatel zjišťuje míru souladu mezi dobou splatnosti pohledávek a závazků, a to ve vazbě na provozní výnosy a provozní náklady. Vyrovnaný stav mezi oběma obratovými dobami představuje stav okolo hodnoty 1. Průměrná hodnota pohledávek a závazků se vypočte jako průměr počátečního a konečného stavu (Kraftová, 2002).

Tabulka 29 Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

	2016	2017	2018	2019	2020
Průměrná hodnota krátkodobých pohledávek	108 740	115 450	131 852	118 952	133 950
Provozní výnosy celkem	572 023	606 592	687 662	697 360	613 311
Průměrná hodnota krátkodobých závazků	233 516	302 439	327 018	357 463	363 771
Provozní náklady celkem	3 518 430	4 117 670	4 949 943	5 298 868	6 102 727
Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků PSD	2,86	2,59	2,90	2,53	3,66
Vyrovnaný stav	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy PSD (2016–2020)

Graf 20 Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 29

Z tabulky a grafu je možno vyhodnotit, že pohledávky vztažené k provozním výnosům mají výrazně delší dobu splatnosti než závazky vztažené k provozním nákladům. V roce 2020 se poměr dob obratu pohledávek a závazků významně zvýšil na hodnotu 3,66. PSD by se měla zaměřit na snižování doby splatnosti pohledávek. Obecně tento nesoulad přímo ovlivňuje likviditu organizace, mohla by být ohrožena její solventnost. PSD však vykazuje pohotovou i okamžitou likviditu v doporučených mezích. Je to způsobeno poskytovanými dotacemi, které nejsou v tomto ukazateli zohledněny.

4.4.5 Ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu slouží k hodnocení efektivnosti u ziskových firem. Udává schopnost organizace dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. U municipálních organizací není zisk smyslem jejich činnosti. PSD však realizuje vedle činnosti hlavní i činnost vedlejší. Cílem této činnosti je dosahovat zisku, na rozdíl od činnosti hlavní, kde je cílem vyrovnanost nákladů a výnosů.

Doporučené hodnoty obecně nebývají u těchto ukazatelů uváděny, neboť určit jednoznačně doporučené hodnoty ukazatelů rentability je velmi obtížné, protože existují rozdíly v rámci jednotlivých odvětví. Růčková (2010) i Knápková, Pavelková, Šteker (2017) doporučují ve svých publikacích oborové srovnání. Obecně platí, že čím vyšší rentability podnik dosahuje, tím lépe hospodaří se svým majetkem a kapitálem a ukazatele rentability by v časové řadě měly mít obecně rostoucí tendenci.

V této práci je vypočten ukazatel rentability aktiv, rentability vlastního kapitálu a rentability tržeb. Pro vedlejší neboli doplňkovou činnost je vyhodnocena rentabilita nákladů doplňkové činnosti a míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti, což jsou speciální ukazatele sestavené pro municipální firmy.

Rentabilita aktiv (ROA)

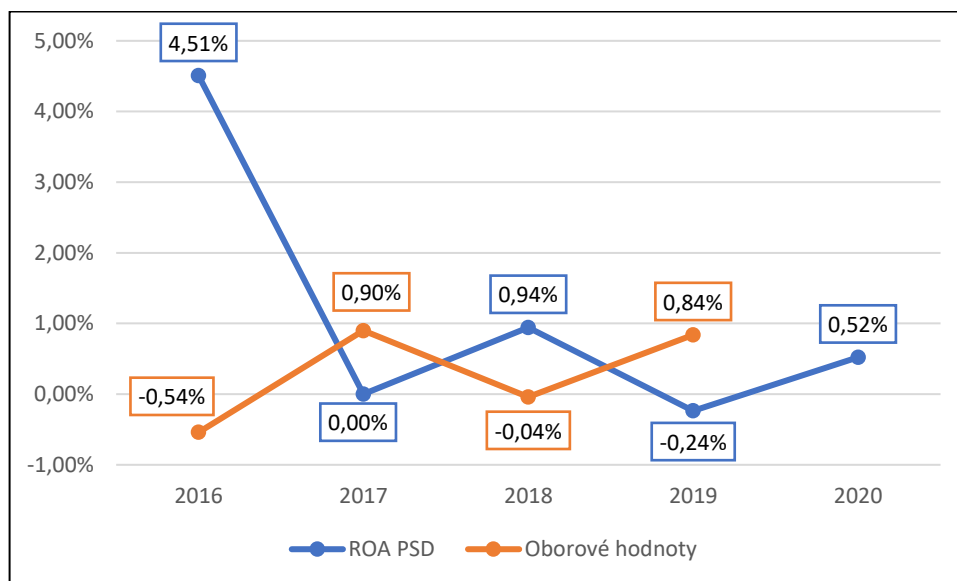
Rentabilita aktiv vyjadřuje celkovou efektivnost hospodaření, měří výkonnost, výdělečnou schopnost organizace. Pokud se použije EBIT v čitateli, měří se zisk podniku bez vlivu zadlužení a daňového zatížení.

Tabulka 30 Rentabilita aktiv (ROA)

	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT	140 501	0	36 706	-8 847	22 987
Aktiva	3 117 695	3 176 066	3 896 849	3 747 919	4 405 622
ROA PSD	4,51%	0,00%	0,94%	-0,24%	0,52%
Oborové hodnoty	-0,54%	0,90%	-0,04%	0,84%	

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů PSD; oborové hodnoty dle finanční analýzy MPO

Graf 21 Rentabilita aktiv (ROA)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 30

Tento ukazatel se ve všech sledovaných obdobích, s výjimkou roku 2016, od oborového trendu mírně vzdaluje (okolo 1 %), v některých letech je rentabilita aktiv vyšší než oborový průměr, v některých nižší. Celkově rentabilita aktiv PSD osciluje okolo oborových hodnot, pouze v roce 2016 je rentabilita aktiv významně vyšší. Lze tak konstatovat, že celková efektivnost hospodaření PSD odpovídá svému odvětví.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

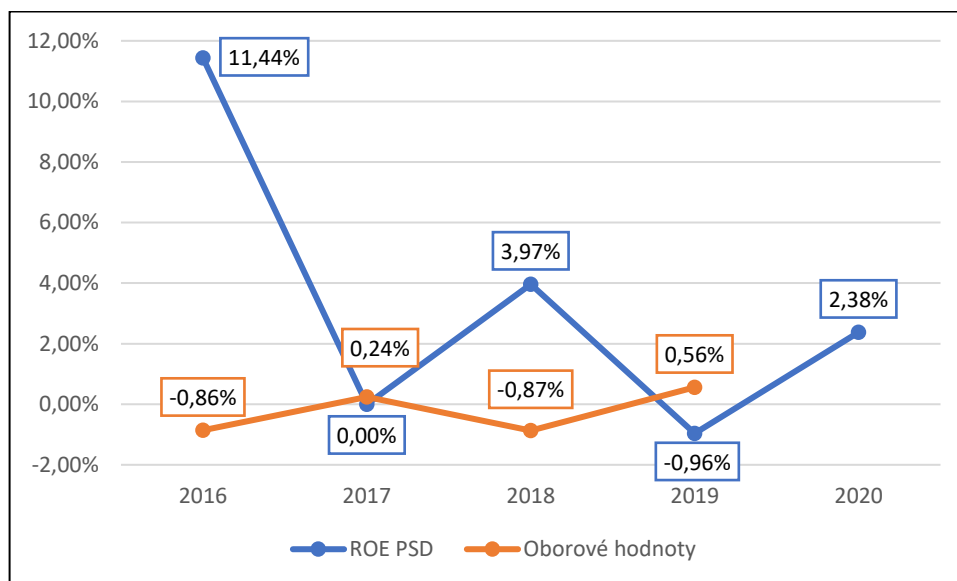
Rentabilita vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost a návratnost vlastního kapitálu.

Tabulka 31 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

	2016	2017	2018	2019	2020
Čistý zisk	140 501	0	36 706	-8 847	22 987
Vlastní kapitál	1 228 467	872 065	925 465	919 428	966 433
ROE PSD	11,44%	0,00%	3,97%	-0,96%	2,38%
Oborové hodnoty	-0,86%	0,24%	-0,87%	0,56%	

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů PSD; oborové hodnoty dle finanční analýzy MPO

Graf 22 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 31

Při srovnání s oborovými hodnotami je možno konstatovat, že rentabilita vlastního kapitálu PSD je v letech 2016 a 2018 vyšší než oborové hodnoty. Vyšší úroveň rentability vloženého kapitálu v těchto letech odráží lepší výsledek hospodaření, než kterého bylo dosaženo v roce 2017 a 2019.

Rentabilita tržeb (ROS)

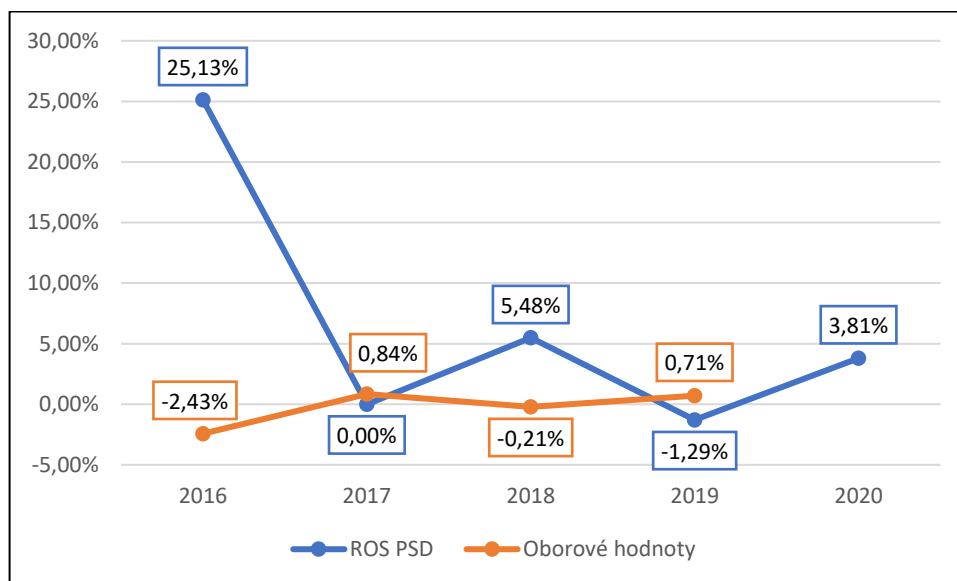
Tento ukazatel rentability vyjadřuje schopnost organizace dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. EBIT měří zisk podniku bez vlivu zadlužení a daňového zatížení.

Tabulka 32 Rentabilita tržeb (ROS)

	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT	140 501	0	36 706	-8 847	22 987
Tržby	559 018	594 932	669 485	684 955	603 552
ROS PSD	25,13%	0,00%	5,48%	-1,29%	3,81%
Oborové hodnoty	-2,43%	0,84%	-0,21%	0,71%	

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů PSD; oborové hodnoty dle finanční analýzy MPO

Graf 23 Rentabilita tržeb (ROS)

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 32

Rentabilita tržeb v roce 2016 je vysoká, činí 25 % a dále se pohybuje v rozmezí od -1,29 % do 5,48 %. Rentabilita tržeb v letech 2016 a 2018 dosahuje lepší hodnoty než průměrné oborové hodnoty, v letech 2017 a 2019 mírně horší. Stejně jako u předchozích ukazatelů rentability tento trend odráží vývoj výsledku hospodaření. Souhrnně lze konstatovat, že ukazatele rentability u PSD s mírnými odchylkami odpovídají průměrným oborovým hodnotám, v některých případech jsou i vyšší.

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

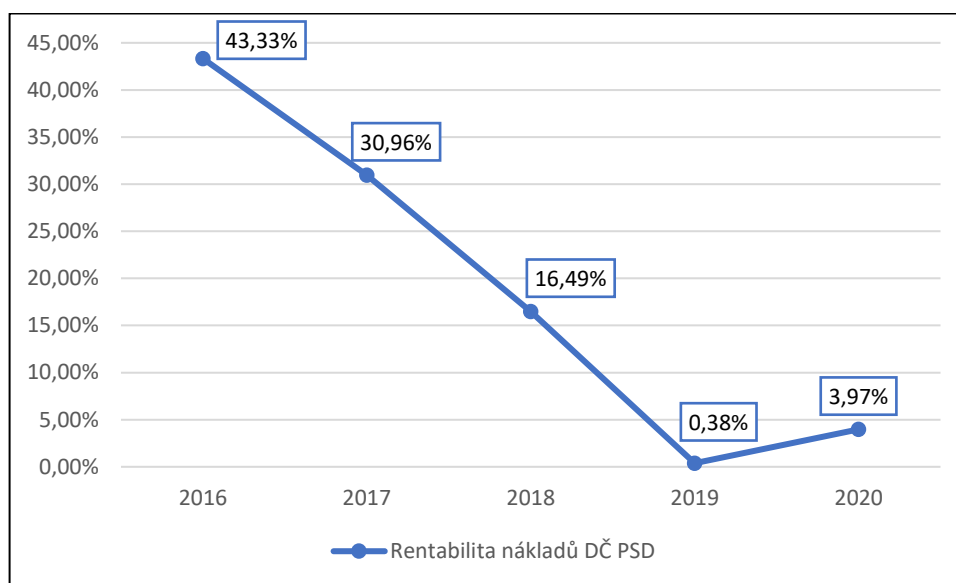
Rentabilita nákladů poměruje zisk se vstupy, které byly na jeho produkci vynaloženy. Cílem je maximalizace nákladové rentability. Doplňková činnost je zřizovatelem municipální firmy povolena jen za předpokladu její ziskovosti (Kraftová, 2002).

Tabulka 33 Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

	2016	2017	2018	2019	2020
Hospodářský výsledek DČ	64 499	56 314	44 769	1 198	7 901
Náklady DČ	148 856	181 886	271 529	311 337	198 924
Rentabilita nákladů DČ PSD	43,33%	30,96%	16,49%	0,38%	3,97%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů PSD

Graf 24 Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 33

První tři roky sledovaného období je možno nákladovou rentabilitu hodnotit pozitivně, PSD vykázala vysokou rentabilitu nákladů doplňkové činnosti především v roce 2016 a 2017. Zato rok 2019 s hodnotou 0,38 % příznivě hodnotit nelze. Rentabilita nákladů doplňkové činnosti v roce 2020 je vykázána s výsledkem 3,97 %, což je o trochu lepší výsledek než v roce 2019, ale hodnota je stále nízká. Celkově vývoj nákladové rentability ve sledovaném období není dobrý. Tento trend ovlivňují především stále rostoucí osobní náklady.

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

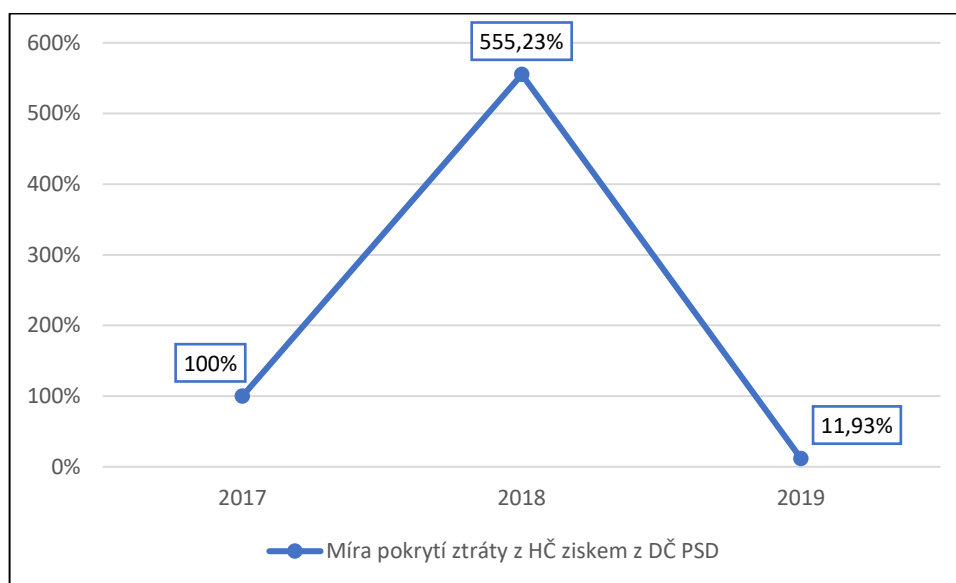
Ukazatel vyjadřuje procentuální míru, v jaké je ziskem z doplňkové činnosti pokrývána ztráta z činnosti hlavní. Má smysl ho počítat jen v případě, pokud z hlavní činnosti vznikla ztráta. Cílem je maximalizace ukazatele (Kraftová, 2002).

Tabulka 34 Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

	2017	2018	2019
Zisk DČ	56 314	44 769	1 198
Ztráta HČ	56 314	8 063	10 045
Míra pokrytí ztráty z HČ ziskem z DČ PSD	100%	555,23%	11,93%

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů PSD

Graf 25 Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 34

Z grafu je zřejmé, že v letech 2017 a 2018 zisk z doplňkové činnosti plně pokrývá ztrátu z hlavní činnosti. V roce 2017 se zisk z doplňkové činnosti rovná ztrátě z hlavní činnosti, a tak míra pokrytí se rovná 100 %. V roce 2018 míra pokrytí činí 555,23 %, což znamená, že nejenže došlo k plnému pokrytí ztráty z doplňkové činnosti, ale ještě o 455,23 % nastal převis a doplňková činnost vylepšila celkový zisk o 36,7 tis. Kč. V roce 2019 se příznivý trend obrátil, zisk z vedlejší činnosti činil pouze 1 198 Kč a míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti je pouze ve výši 11,93 %. V roce 2019 oproti roku 2018 došlo k poklesu zisku z doplňkové činnosti o 43,6 tis. Kč, tj. 97,32 %. Pokles zisku ovlivnilo zvýšení osobních nákladů a cen energií, avšak PSD nepřizpůsobila zvedajícím nákladům ceny za služby. V letech 2016 a 2020 hospodářský výsledek z hlavní činnosti dosahoval zisku, proto není ve výše uvedené tabulce a grafu uveden.

5 Závěr a doporučení

Cílem této bakalářské práce bylo na základě vyhodnocení neziskové organizace Pečovatelská služba města Dobříše vymezit její současný ekonomický stav, strukturu zdrojů financování v letech 2016–2020 a navrhnout opatření vedoucí ke stabilizaci a udržitelnosti této neziskové organizace.

PSD je příspěvkovou organizací, která byla zřízena v roce 1993 městem Dobříš. Pečovatelská služba svým charakterem spadá do oblasti poskytování sociálních služeb, zajišťuje terénní i ambulantní služby osobám, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Posláním pečovatelské služby je podporovat občany města Dobříše a okolních obcí v nepříznivých sociálních situacích tak, aby mohli co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí a vedli přirozený způsob života. Pečovatelské služby tvoří hlavní činnost. PSD dále poskytuje služby i pro veřejnost, a to praní a žehlení prádla, pedikúru, masáže. Tyto služby představují vedlejší neboli doplňkovou činnost. PSD je malou (mikro) organizací, ve sledovaném období evidovala 8–10 zaměstnanců, jejichž přepočtený stav ve sledovaném období činil průměrně 7,9 úvazku, dále do PSD docházejí 2–4 pracovníci na dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Hlavním zdrojem financování PSD je příspěvek na provoz (dotace) od zřizovatele, který je poskytován na základě rozpočtu schvalovaném zastupitelstvem města a dále dotace na poskytování sociálních služeb od Ministerstva práce a sociálních věcí, které současně nastavuje maximální výši cen pečovatelských služeb.

Z horizontální analýzy aktiv a pasiv je patrné, že suma celkových aktiv i celkových pasiv za období let 2016–2020 vzrostla z 3 118 tis. Kč na 4 406 tis. Kč, což představuje zvýšení o 41 %. Na nárůst celkových aktiv má vliv zvyšování hodnoty krátkodobých pohledávek, v rámci kterých jsou nejvýrazněji zastoupeny dohadné účty aktivní, na kterých jsou účtovány částky dotace poskytované MPSV. Tato dotace se vyúčtovává vždy až začátkem následujícího roku. V průběhu sledovaného období dochází k poklesu stálých aktiv, což je způsobeno odepisováním stávajícího dlouhodobého majetku. Nárůst pasiv je způsoben především zvyšováním objemu krátkodobých závazků, a to konkrétně přijatých záloh na transfery. Jedná se o připsané zálohy na dotaci MPSV na bankovní účet PSD. Na dohadných účtech aktivních a na přijatých zálohách jsou tak k 31.12. zůstatky ve stejné výši, které navyšují sumu aktiv a pasiv. Ve sledovaném období klesá jmění účetní jednotky, snižuje se každoročně o částku odpisů, kterou se tvoří fond reprodukce majetku (investic).

Horizontální analýza nákladů a výnosů hlavní činnosti ukazuje, že celkové náklady i výnosy mají ve sledovaném období 2016–2020 rostoucí tendenci. Náklady hlavní činnosti vystoupaly z 3 425 tis. na 6 009 tis. Kč, v relativním vyjádření o 76 %. Tento nárůst je způsoben především každoročním zvyšováním osobních nákladů, za sledované období se zvýšily o 89 %. V roce 2020 je zaznamenán nejvyšší nárůst nákladů, který zapříčinilo též zvýšení spotřeby materiálu v souvislosti s pořizováním ochranných pomůcek a dezinfekčních prostředků z důvodu pandemie covid-19. Celkové výnosy hlavní činnosti stouply z 3 499 tis. Kč na 6 024 tis. Kč, to znamená o 72 %. Výnosy z transferů, tj. z dotací vzrostly o 79 %. V roce 2020 je zvýšení způsobeno též mimořádnými dotacemi od MPSV na odměny a úhradu nákladů spojených s epidemií.

Z horizontální analýzy nákladů a výnosů vedlejší činnosti lze vysledovat, že náklady i výnosy vedlejší činnosti mají většinou vzrůstající tendenci, s výjimkou roku 2020. V období let 2016–2020 se náklady vedlejší činnosti pohybovaly v rozmezí 49 tis. a 311 tis. Kč a výnosy vedlejší činnosti v rozmezí 213 tis. a 316 tis. Kč. Nárůst nákladů v období 2016–2019 je způsoben především rostoucími osobními náklady. Výnosy vedlejší činnosti zaznamenávají v roce 2018 výrazný nárůst, o 33 %, způsobený zvýšením cen. V roce 2020 náklady vedlejší činnosti klesly oproti předcházejícímu roku o 36 % a výnosy o 34 %. Pokles nákladů a výnosů je způsoben pozastavením vedlejší činnosti PSD v souvislosti s vládními nařízeními reagujícími na zhoršenou epidemiologickou situaci.

Z horizontální analýzy výsledku hospodaření z hlavní činnosti je zřejmé, že ve sledovaných letech vykazuje kolísavou tendenci. PSD vykázala zisk v roce 2016 ve výši 76,0 tis. Kč a v roce 2020 v částce 15,1 tis. Kč. V letech 2017–2019 organizace skončila se ztrátou. Výši zisku z hlavní činnosti ovlivňuje nejvíce poměr výše osobních nákladů a dotací a výše cen za poskytování pečovatelských služeb. Zvýšení cen nastalo pouze v roce 2018.

Výsledek hospodaření z vedlejší činnosti vykazuje po celé sledované období zisk, který vykazuje v letech 2016 až 2019 sestupný trend, v roce 2020 pak nastal mírný nárůst. Výše zisku se pohybuje v rozpětí od 1,2 tis. do 64,5 tis. Kč. Výši zisku ovlivňuje především nárůst osobních nákladů a na druhé straně zvýšení cen služeb v roce 2018.

Pokud se výsledek hospodaření posoudí za obě činnosti dohromady, tak se zjistí, že celkový výsledek hospodaření vykazuje kolísavý trend. Výrazně nejlepšího výsledku hospodaření organizace PSD dosáhla v roce 2016, kdy celkový zisk činil 141 tis. Kč. V roce 2017 PSD vykazuje výsledek hospodaření ve výši 0 Kč, protože ztráta z hlavní činnosti byla vykázána ve stejné částce jako zisk z vedlejší činnosti. Nejméně příznivý

výsledek hospodaření byl vykázán v roce 2019, kdy dochází, jako v jediném roce, ke ztrátě ve výši 8,8 tis. Kč. Zisk z vedlejší činnosti v tomto roce nestačil na vyrovnání ztráty z hlavní činnosti.

Vertikální analýza aktiv ukazuje, že podíl oběžných aktiv se pohybuje v rozmezí 88 % až 97 % celkových aktiv. Oběžná aktiva jsou zastoupena především krátkodobými pohledávkami. Podíl stálých aktiv zaujímá na celkových aktivech minoritní podíl, který klesá s postupným odepisováním majetku (a nepořizováním majetku nového). Pasiva jsou v PSD tvořena převážně cizími zdroji, které ve sledovaném období představovaly 61 % – 78 % z celkové sumy pasiv. Cizí zdroje jsou zastoupeny plně krátkodobými závazky. Vlastní kapitál vykazuje sestupný trend a tvoří zbývající část pasiv.

Z vertikální analýzy nákladů hlavní činnosti je patrné, že jednoznačně nejvyšší podíl na celkových nákladech hlavní činnosti mají osobní náklady, které činí 81 % – 87 % všech vynaložených nákladů. Z vertikální analýzy výnosů hlavní činnosti je zřejmé, že výnosy z transferů, tzn. poskytnuté dotace, tvoří 90 % – 93 % výnosů hlavní činnosti. Výnosy z činnosti jsou zastoupeny především výnosy z prodeje služeb, tedy z poskytnutých pečovatelských služeb, které zaujímají zbylých 7 % – 10 % výnosů hlavní činnosti.

Obdobně jako u nákladů hlavní činnosti, tak i u nákladů vedlejší činnosti zaujímají dominantní místo osobní náklady, jejichž podíl se pohybuje okolo 90 % celkových nákladů vedlejší činnosti. Výnosy vedlejší činnosti jsou tvořeny výnosy z prodeje služeb, a to v letech 2016 a 2017 ze 100 % a v letech 2018–2020 z 96 % – 97 %, protože přibyly výnosy z pronájmu klubovny.

Dále byla v praktické části provedena analýza poměrovými ukazateli. Výsledky ukazatelů se porovnávaly s doporučenými hodnotami, jejich přehled je uveden v kapitole 2.2. Doporučované hodnoty bývají udávány pro ziskový sektor, některé ukazatele byly proto poměřovány s oborovými hodnotami, které vyhodnocuje Ministerstvo průmyslu a obchodu za jednotlivá odvětví (za rok 2020 nebyly údaje zveřejněny). Cílem bylo porovnat výsledky PSD se srovnatelným typem organizací v rámci místních vládních institucí. Sociální služby však nejsou v klasifikaci ekonomických činností (CZ–NACE) evidovány samostatně, patří mezi „Ostatní služby“, a tak ani oborové srovnání nemusí vždy umožňovat vyvození vypovídajících závěrů. U ukazatelů rentability hlavní činnosti byly výsledky porovnávány pouze s oborovými ukazateli. Dále bylo nutné některé ukazatele finanční analýzy vybírat z odborné literatury zaměřené na neziskové organizace, kde bylo doporučeno provádět

poměrování k celkovým využívaným zdrojům (výnosům), nikoli k tržbám, jak je běžné pro ziskové firmy. Výnosy zohledňují i hodnotu dotací a ostatních výnosů.

Mezi nejvýznamnější poměrové ukazatele u neziskových organizací patří ukazatel autarkie, tedy soběstačnosti. Výsledné hodnoty ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů ukazují, že organizace v roce 2016 dosahuje 102 %, tedy, že v tomto roce hospodařila dobře. V roce 2017 však došlo k poklesu pod doporučovanou hodnotu, autarkie byla vykázána ve výši 99 %. V tomto roce byly významně zvýšeny osobní náklady za situace, kdy nedošlo ke zvýšení výše dotací. V letech 2018–2020 se hodnota ukazatele blíží 100 % nebo je mírně nad touto hranicí. Je tak možno v těchto letech konstatovat pozitivní vývoj v hospodaření.

PSD neeviduje žádné zásoby, proto nebyla u PSD vyhodnocena běžná likvidita. Hodnoty pohotové likvidity se nachází v doporučovaných mezích. Z toho vyplývá, že PSD je dlouhodobě schopna hradit své závazky. Vývoj pohotové likvidity PSD je stabilnější a vykazuje příznivější hodnoty než průměrný oborový vývoj. Okamžitá likvidita PSD se pohybuje v doporučovaných mezích, s výjimkou roku 2016, kdy byla mírně nad doporučovanou hranicí. Pokud se však okamžitá likvidita porovná s oborovými hodnotami, tak se zjistí, že PSD využívá peněžní prostředky efektivněji než obdobný typ organizace.

Hodnoty ukazatele celkové zadluženosti PSD vykazují rostoucí trend a po celé sledované období se pohybují nad doporučenou hodnotou, a to ve výši 61 % – 78 %. PSD nečerpá žádný úvěr a neplatí žádné úroky. Nárůst cizích zdrojů je způsoben zvyšováním osobních nákladů, kdy jsou účtovány vyšší závazky vůči zaměstnancům, správě sociálního zabezpečení, zdravotním pojišťovněm a finančnímu úřadu. Koeficient samofinancování tvoří doplňkový ukazatel k ukazateli zadluženosti, takže se pohybuje po celé období 2016–2020 v nižších hodnotách, než v doporučených; PSD je závislá na cizích zdrojích. Trend míry finanční soběstačnosti je klesající, jsou vykazovány hodnoty 22 % – 39 %. Oborové hodnoty jsou výrazně vyšší než hodnoty doporučené, PSD se tedy u tohoto ukazatele značně odlišuje od organizací s podobnými ekonomickými činnostmi.

V rámci ukazatelů aktivity byly vybrány ukazatele vhodné pro municipální firmy, a to ukazatel obratu kapitálu a poměru obratu pohledávek a závazků. Ukazatel obratu kapitálu ukazuje kolikrát se během roku vrátí vložený kapitál – u PSD to je 1,29krát – 1,53krát. Celkový trend ukazatele obratu kapitálu je vzrůstající, což možno hodnotit pozitivně. Ukazatel poměru dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků zjišťuje míru souladu mezi dobou splatnosti pohledávek a závazků, a to ve vazbě na provozní výnosy a provozní náklady. Pohledávky mají výrazně delší dobu splatnosti a

přesahují hodnotu doby splatnosti závazků. V letech 2016–2020 hodnoty kolísaly v rozmezí 2,53–3,66. PSD by se měla zaměřit na snižování doby splatnosti pohledávek. Obecně tento nesoulad znamená ohrožení solventnosti organizace. PSD však vykazuje pohotovou i okamžitou likviditu v doporučených mezích. Je to způsobeno poskytovanými dotacemi, které nejsou v tomto ukazateli zohledněny.

Rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu slouží k hodnocení efektivnosti u ziskových firem. Proto je u těchto ukazatelů provedeno pouze oborové srovnání. Rentabilita aktiv, vlastního kapitálu a tržeb vykazuje podobný – mírně kolísavý trend. Rentability v roce 2016 a 2018 dosahují vyšší hodnoty než oborové, v letech 2017 a 2019 vykazuje hodnoty obdobné nebo mírně horší.

Pro doplňkovou činnost byl vybrán ukazatel rentability nákladů a míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. Nákladová rentabilita vykazuje do roku 2019 sestupný trend, v hodnotách pohybujících se v rozmezí 0,38 % – 43 %, který ovlivňují především stále rostoucí osobní náklady. V roce 2020 je vykázán výsledek 3,97 %, nastala tak vzestupná tendence. Z hodnot ukazatele, míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti, lze vyhodnotit, že v letech 2017 a 2018 zisk z doplňkové činnosti plně pokrývá ztrátu z hlavní činnosti. V roce 2018 dokonce činí 555 %, tzn. doplňková činnost nejen pokryla ztrátu, ale i vylepšila celkový zisk organizace. V roce 2019 je míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti pouze ve výši 12 %. PSD nepřizpůsobila zvedajícím se nákladům ceny za služby.

Z výše uvedených výsledků finanční analýzy lze vyvodit následující závěry. Mezi nejvýznamnější položky, které ovlivňují výsledky hospodaření PSD, patří osobní náklady a dotace. Osobní náklady ve sledovaném období 2016–2020 představují průměrně za hlavní činnost 86 % nákladů a dotace tvoří průměrně 90 % výnosů. Výnosy z prodeje služeb hlavní činnosti jsou velmi nízké, financování PSD je závislé na dotacích. Koeficient samofinancování tak nevykazuje příznivé hodnoty. Je třeba si však uvědomit, že PSD poskytuje pečovatelské služby za co nejnižší ceny, tak aby byly dostupné pro všechny. Ceny v letech 2016–2017 byly v průměru o 47 % a v letech 2018–2020 o 33 % nižší než ceny maximální, určené vyhláškou MPSV (porovnání je uvedeno v příloze 2). Na druhé straně ukazatel autarkie, který vypovídá o míře soběstačnosti organizace, osciluje okolo doporučené hodnoty. Stejně tak ukazatele likvidity se nachází v doporučených mezích, což znamená, že PSD je dlouhodobě schopna hradit své závazky. Výsledné hodnoty ukazatele rentability nákladů doplňkové činnosti v posledních letech nevykazují příznivé

výsledky a ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti vykazuje kolísavý trend.

Doporučení

Z výše uvedeného je zřejmé, že PSD potřebuje posílit vlastní zdroje a zefektivnit vedlejší činnost. Ceny doplňkových služeb byly ve sledovaném období nízké, bylo by je vhodné průběžně upravovat tak, aby reagovaly na zvyšující se náklady na vedlejší činnost a odpovídaly cenám obvyklým. V rámci období 2016–2020 byly ceny upraveny pouze v roce 2018. PSD, s výjimkou roku 2019, vždy vykázala celkově zisk. Pokud by se PSD opakovaně dostala do ztráty, bylo by vhodné zvážit i zvýšení cen za pečovatelské služby v rámci stanoveného limitu MPSV, kdy je možno provést zvýšení cen průměrně až o 33 %.

Zůstatek na bankovním účtu se po celé sledované období pohybuje okolo 1 milionu Kč. Všechny tyto prostředky jsou uloženy na běžném účtu. Je možné doporučit část finančních prostředků převést na účet spořicí, kde jsou poskytovány vyšší úrokové sazby.

PSD je příspěvkovou organizací, tzn. dostává příspěvek na provoz od zřizovatele a dále dotace od MPSV. Není tak zde vytvořen tlak na shánění financí jako u nestátních neziskových organizací. PSD dary získává jen ojediněle, fundraising by však mohl fungovat i u tohoto druhu organizací. PSD má možnost oslovovat potencionální dárce z řad podnikatelů i nepodnikajících osob, bylo by však nutno za tímto účelem konat nějaké akce, např. den otevřených dveří, promítání filmů v klubovně PSD, předčítání pohádek dětem atd. Senioři jsou v současné době opomíjenou skupinou obyvatelstva, a tak možná právě proto by bylo cenné na tyto občany upozornovat. Je nutno poznamenat, že příspěvková organizace může nabývat majetek darem do svého vlastnictví pouze se souhlasem zřizovatele.

Za nejpřínosnější lze však považovat rozšíření vedlejší činnosti tak, aby se posílily vlastní zdroje a v případě ztráty z hlavní činnosti by ji zisk z činnosti vedlejší dokázal vždy pokrýt. V PSD jsou uživatelům poskytovány, kromě pečovatelských služeb, masáže a pedikúra. Co však v PSD schází, je kadeřnictví. V bezprostřední blízkosti PSD se nenachází žádné kadeřnictví, nejbližší je pouze pánské a služby nabízí za nadprůměrné ceny. Nutno podotknout, že mnoho klientů PSD je hůře mobilních, jakýkoliv přesun je pro ně náročný. Tento problém by vyřešilo zřízení malého kadeřnictví v domě s pečovatelskou službou pro klienty PSD i pro veřejnost a kadeřník/kadeřnice by též mohl docházet do domovů k hůře mobilním občanům.

Odhad vstupních nákladů spojených se zřízením kadeřnictví činí 80 tis. Kč. Zisk z provozu kadeřnictví by při optimistické variantě mohl činit 26 tis. Kč měsíčně, ročně by se jednalo o částku 312 tis. Kč. V případě pesimistické varianty se zisk odhaduje na částku 5,9 tis. Kč měsíčně a 70,8 tis. Kč ročně. Zisk z provozu kadeřnictví by byl pro hospodaření PSD velkým přínosem, který by dovedl přispět k pokrytí případné ztráty z hlavní činnosti anebo by se mohl využít pro nějaký investiční účel. Podrobné přiblížení „projektu kadeřnictví“ s kalkulací nákladů na zřízení kadeřnictví, nákladů na provoz a takéž kalkulace tržeb a zisku ve dvou variantách jsou uvedeny v příloze 1.

6 Seznam použitých zdrojů

- ANHEIER K. Helmut, SALAMON M. Lester. *The non-profit sector. A Research Handbook*. Second edition. Yale University Press, 2006. ISBN 978-0-300-10903-0.
- BORIS, T. Elizabeth a STEUERLE, C. Eugene. *The non-profit sector. A Research Handbook*. Second edition. Yale University Press, 2006. ISBN 978-0-300-10903-0.
- BOUKAL, Petr, VÁVROVÁ, Hana a kolektiv. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1293-8.
- HYÁNEK, Vladimír. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. Vydání první. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5651-0.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ Drahomíra, ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza. 2.*, rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.
- KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. První vydání. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.
- KRECHOVSKÁ, Michaela, HEJDUKOVÁ, Pavlína a HOMMEROVÁ Dita. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. První vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-247-3075-2.
- PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. 2.*, aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2016. ISBN 978-80-271-0339-3.
- PAŘÍZKOVÁ, Ivana, TOMÁŠKOVÁ, Eva, BARTES, Richard a BUZKOVÁ, Romana. *Právní a ekonomické aspekty financování neziskových organizací*. První vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2018. ISBN 978-80-219-9154-2.
- PEVNÁ, Jana. *Vybrané kapitoly z finančního řízení firmy*. Praha: Oeconomica, 2017. ISBN 978-80-245-2225-8.
- REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení. 2.* aktualizované vydání. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.
- RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza. 3.* rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3308-1.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. První vydání. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1830-6.

ŠEDIVÝ, Marek a MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2707-3.

ŠEDIVÝ, Marek a MEDLÍKOVÁ, Olga. *Public relations, fundraising a lobbying pro neziskové organizace*. První vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4040-9.

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4004-1.

STEINBERG, Richard. *The non-profit sector. A Research Handbook*. Second edition. Yale University Press, 2006. ISBN 978-0-300-10903-0.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Fundraising*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7368-750-2.

VRABKOVÁ, Iveta, VAŇKOVÁ, Ivana, BEČICA Jiří a KRYŠKOVÁ, Šárka. *Příspěvkové organizace. Postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2017. ISBN 978-80-248-4028-4.

Internetové zdroje:

Bonami. *Nástěnné zrcadlo v černém rámu s poličkou Hanna* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.bonami.cz/p/nastenne-zrcadlo-v-cernem-ramu-s-polickou-hanna>

Český statistický úřad. *Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace

Český statistický úřad. *Klasifikace institucionálních sektorů a subsektorů* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-institucionalnich-sektoru-a-subsektoru-cz-ciss>

Diana kadeřnictví. *Ceník* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.dianekadernictvi.cz/cenik>

Máme rádi vlasy. *Nábytek* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:
<https://www.mameradivlasy.cz/nabytek.html>

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2016* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2016--228985/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2017* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2017--237570/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2018* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2018--248883/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2019* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2019--255382/>

Národní soustava povolání. *Kadeřník, holič* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:
<https://nsp.cz/jednotka-prace/kadernik>

Signal nábytek. *Komoda JULIA K12D2 Sonoma* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:
<https://www.signal-nabytek.cz/cs/komoda-julia-k12d2-sonoma>

Svět kadeřnictví. *Profesionální kadeřnické potřeby* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:
<https://www.svetkadernictvi.cz/professionalni-kadernicke-potreby-c-26>

The Original Barber. *Dobříš* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:
<https://www.theoriginalbarber.cz/dobris>

Velkoobchod-salóny. *Kadeřnické vozíky* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z:
<https://www.velkoobchod-salony.cz/kadernicke-voziky/>

7 Seznam tabulek, grafů, obrázků a zkratk

7.1 Seznam tabulek

Tabulka 1	Přehled vzorců použitých v praktické části	12
Tabulka 2	Rozpočet PSD pro rok 2021	35
Tabulka 3	Přehled aktiv v letech 2016–2020.....	39
Tabulka 4	Horizontální analýza aktiv	39
Tabulka 5	Přehled pasiv v letech 2016–2020	40
Tabulka 6	Horizontální analýza pasiv.....	41
Tabulka 7	Přehled nákladů hlavní činnosti v letech 2016–2020	42
Tabulka 8	Horizontální analýza nákladů hlavní činnosti.....	43
Tabulka 9	Přehled výnosů hlavní činnosti v letech 2016–2020	44
Tabulka 10	Horizontální analýza výnosů hlavní činnosti.....	44
Tabulka 11	Přehled nákladů vedlejší činnosti v letech 2016–2020.....	45
Tabulka 12	Horizontální analýza nákladů vedlejší činnosti	46
Tabulka 13	Přehled výnosů vedlejší činnosti v letech 2016–2020	47
Tabulka 14	Horizontální analýza výnosů vedlejší činnosti	47
Tabulka 15	Přehled výsledku hospodaření v letech 2016–2020.....	48
Tabulka 16	Horizontální analýza výsledku hospodaření	48
Tabulka 17	Vertikální analýza aktiv	50
Tabulka 18	Vertikální analýza pasiv.....	51
Tabulka 19	Vertikální analýza nákladů z hlavní činnosti.....	53
Tabulka 20	Vertikální analýza výnosů z hlavní činnosti.....	54
Tabulka 21	Vertikální analýza nákladů vedlejší činnosti	55
Tabulka 22	Vertikální analýza výnosů vedlejší činnosti	56
Tabulka 23	Autarkie na bázi výnosů a nákladů.....	57
Tabulka 24	Pohotová likvidita	59
Tabulka 25	Okamžitá likvidita.....	60
Tabulka 26	Celková zadluženost	61
Tabulka 27	Koeficient samofinancování	62
Tabulka 28	Obrat kapitálu	63
Tabulka 29	Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků	65

Tabulka 30	Rentabilita aktiv (ROA).....	66
Tabulka 31	Rentabilita vlastního kapitálu (ROE).....	67
Tabulka 32	Rentabilita tržeb (ROS)	68
Tabulka 33	Rentabilita nákladů doplňkové činnosti.....	69
Tabulka 34	Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.....	70
Tabulka 35	Kalkulace nákladů spojených se zřízením kadeřnictví	86
Tabulka 36	Ceník kadeřnických služeb	87
Tabulka 37	Náklady na provoz kadeřnictví ve dvou variantách.....	87
Tabulka 38	Denní tržba kadeřnictví ve dvou variantách	88
Tabulka 39	Tržba na provoz kadeřnictví ve dvou variantách.....	88
Tabulka 40	Zisk z provozu kadeřnictví ve dvou variantách	88

7.2 Seznam grafů

Graf 1	Struktura uživatelů PSD podle cílové skupiny	31
Graf 2	Struktura uživatelů PSD podle pohlaví v roce 2020	32
Graf 3	Struktura uživatelů PSD podle věku v roce 2020	32
Graf 4	Rozpočet nákladů PSD pro rok 2021	36
Graf 5	Rozpočet výnosů PSD pro rok 2021	37
Graf 6	Struktura příjmů z pečovatelských služeb PSD podle úkonů v roce 2020	38
Graf 7	Vývoj výsledku hospodaření v letech 2016-2020.....	49
Graf 8	Složení aktiv v procentech	51
Graf 9	Složení pasiv v procentech.....	52
Graf 10	Složení nákladů hlavní činnosti v procentech	53
Graf 11	Složení výnosů hlavní činnosti v procentech	54
Graf 12	Složení nákladů vedlejší činnosti v procentech.....	55
Graf 13	Složení výnosů vedlejší činnosti v procentech.....	56
Graf 14	Autarkie na bázi výnosů a nákladů.....	58
Graf 15	Pohotová likvidita.....	59
Graf 16	Okamžitá likvidita	60
Graf 17	Celková zadluženost	61
Graf 18	Koeficient samofinancování.....	62
Graf 19	Obrat kapitálu	64

Graf 20	Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků	65
Graf 21	Rentabilita aktiv (ROA)	67
Graf 22	Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	68
Graf 23	Rentabilita tržeb (ROS)	69
Graf 24	Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	70
Graf 25	Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.....	71

7.3 Seznam obrázků

Obrázek 1	Organizační struktura PSD	33
-----------	---------------------------------	----

7.4 Seznam příloh

Příloha 1	Návrh na rozšíření vedlejší činnosti za účelem pokrytí případné ztráty z hlavní činnosti či za účelem zvýšení zisku PSD.....	85
Příloha 2	Ceník úhrad za úkony pečovatelské služby	89
Příloha 3	Ceník úkonů vedlejších činností	91
Příloha 4	Fotografie.....	93
Příloha 5	Rozvaha – aktiva.....	94
Příloha 6	Rozvaha – pasiva	95
Příloha 7	Výkaz zisku a ztráty hlavní činnosti.....	96
Příloha 8	Výkaz zisku a ztráty hospodářské činnosti	97

7.5 Seznam zkratk

PSD	Pečovatelská služba města Dobříše
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí

Přílohy

Příloha 1 Návrh na rozšíření vedlejší činnosti za účelem pokrytí případné ztráty z hlavní činnosti či za účelem zvýšení zisku PSD

V rámci prostor PSD by bylo možné pro malé kadeřnictví využít místnost na pedikúru. Pedikérka pracuje pouze na dohodu o provedení práce, tedy maximálně 300 hodin za rok.

Zřízení kadeřnictví je možno uskutečnit formou:

1. pronájmu prostor,
2. zřízení vlastního kadeřnictví.

Pronájem prostor je jednoznačně jednodušší varianta. PSD by pouze fakturovala nájem a služby s ním spojené. Avšak sdílení prostoru s cizím subjektem by prakticky bylo velmi složité, protože by mohlo docházet k neshodám např. v případě ztráty, byl by problém s měřením spotřeby vody, energie apod. Z výše uvedeného důvodu se v projektu kadeřnictví (dále „projekt“) uvažuje pouze o druhé variantě, která více vyhovuje i z hlediska finančního přínosu, který by byl vyšší než v případě pronájmu prostor.

Kadeřnictví, které by sloužilo i pro veřejnost může mít některé dny otevřeno až do 19 hodin, takže by bylo možné pedikúru a kadeřnictví skloubit tak, že kadeřník/kadeřnice (dále jen „kadeřník“) by mohl pracovat na plný úvazek.

Největším problémem je nutnost počáteční investice, muselo by se zafinancovat vybavení prostor a nákup kadeřnických potřeb. Lze se domnívat, že by obec projekt schválila a uvolnila i nějaké finanční prostředky, případně poskytla návratnou finanční výpomoc. Vzniká ale i předpoklad, že určité peněžní prostředky by si PSD musela obstarat sama.

Bylo by nutno oslovovat potencionální dárce z Dobříšska a zajistit i mnoho rodinných příslušníků uživatelů PSD by rádo přispělo na tento projekt. Bylo by dále potřeba informace o projektu prezentovat v Dobříši a přilehlých obcích, např. v místních Dobříšských listech, na různých kulturních akcích, bylo by nutné nechat vytisknout letáčky a rozšířit je. Výhodou by bylo, že některé služby jako úklid nebo náklady na teplo by nezvyšovaly náklady.

Dále je provedena orientační kalkulace nákladů. Voda i elektrické zásuvky v místnosti jsou k dispozici. Zda by to bylo dostačující nebo by bylo nutno provést složitější úpravy jako např. rozšíření vodovodního potrubí, rozšíření elektrických rozvodů a zásuvek, to by musel posoudit stavební odborník. Proto se s těmito případnými náklady v kalkulaci nepočítá.

Tabulka 35 Kalkulace nákladů spojených se zřízením kadeřnictví

Kalkulace nákladů	Cena v Kč
Služby	
Získání živnostenského oprávnění	1 000
Propagace	10 000
Montáž mycího boxu	2 000
Celkem služby	13 000
Dlouhodobý drobný hmotný majetek	
Kadeřnické křeslo	5 690
Mycí box s křesílkem	12 500
Taburet	1 390
Zrcadlo s poličkou	1 990
Kadeřnický vozík	1 319
Skříňka – komoda 2 ks	3 198
Nůžky	938
Nůžky efilační	1 599
Holicí a zastříhávací strojek	2 046
Fén	1 838
Žehlička na vlasy	3 026
Kulmofén	1 588
Celkem drobný hmotný majetek	37 122
Zásoby	
Materiál	30 000
NÁKLADY CELKEM	80 122

Zdroj: vlastní zpracování dle internetových zdrojů

Kalkulace nákladů ukazuje, že na zřízení kadeřnictví by bylo potřeba přibližně 80 122 Kč. Materiálem uvedeným v kalkulaci se zamýšlí drobné předměty, jako např. hřebeny, barvicí misky, spony na vlasy, štětce, ručníky, a též materiál, např. šampony, laky, tužidla, alobal apod. Pro stanovení odhadovaných nákladů na provoz, je třeba určit výši cen, za které by se služby poskytovaly. Ceny jsou nastaveny tak, aby byly přijatelné pro zákazníky, a přitom zajistily zisk.

Tabulka 36 Ceník kadernických služeb

Ceník služeb	Cena v Kč
Dámský střih, mytí, regenerace, foukaná	400
Barvení vlasů, střih, regenerace, foukaná	900
Melír, regenerace, střih, foukaná	1 000
Trvalá ondulace, regenerace, střih, foukaná	900
Pánský střih	200
Pánský střih, mytí, sušení	300

Zdroj: vlastní zpracování, inspirováno internetovými zdroji

Dále je nutné zkalkulovat náklady na běžný provoz. Mzda kaderníka dle Národní soustavy povolání se pohybuje v rozmezí 22 000 - 31 000 Kč měsíčně. PSD by musela platit sociální a zdravotní pojištění za tohoto zaměstnance, spotřebu elektrické energie a vody spojené s provozem kadernictví, musel by se dokupovat kadernický materiál, jako barvy na vlasy, šampony, tužidla, laky na vlasy a jiné a v neposlední řadě by bylo dobré uveřejňovat reklamu na kadernictví alespoň v místním tisku.

Tabulka 37 Náklady na provoz kadernictví ve dvou variantách

Náklady na provoz	Optimistická varianta		Pesimistická varianta	
	měsíčně v Kč	ročně v Kč	měsíčně v Kč	ročně v Kč
Mzda kaderníka/kadernice	25 000	300 000	25 000	300 000
Sociální a zdravotní pojištění	8 500	102 000	8 500	102 000
Spotřeba el. energie, vody	3 000	36 000	2 000	24 000
Kadernický materiál	6 000	72 000	4 000	48 000
Propagace	5 000	60 000	5 000	60 000
CELKEM	47 500	570 000	44 500	534 000

Zdroj: vlastní zpracování, inspirováno internetovými zdroji

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že odhad nákladů na provoz by měsíčně činil 47 500 Kč při optimistické variantě a 44 500 Kč při variantě pesimistické.

Následující tabulka zobrazuje odhad denních tržeb.

Tabulka 38 Denní tržba kadeřnictví ve dvou variantách

Denní tržba	cena/úkon v Kč	Optimistická varianta		Pesimistická varianta	
		počet zákaz.	cena v Kč	počet zákaz.	cena v Kč
Barvení vlasů, střih, regenerace, foukaná	900	3	2 700	2	1 800
Dámský střih, mytí, regenerace, foukaná	400	1	400	1	400
Pánský střih	200	2	400	1	200
Celkem	-	6	3 500	4	2 400

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 39 Tržba na provoz kadeřnictví ve dvou variantách

Tržby z provozu kadeřnictví	Optimistická varianta		Pesimistická varianta	
	měsíčně v Kč	ročně v Kč	měsíčně v Kč	ročně v Kč
Výše tržeb	73 500	882 000	50 400	604 800

Zdroj: vlastní zpracování

Při optimistické variantě by kadeřník obsloužil 6 zákazníků. Odhad denní tržby by činil 3 500 Kč, měsíčně 73 500 Kč. Při pesimistické variantě by kadeřnictví navštívili pouze 4 zákazníci, odhad denní tržby by činil 2 400 Kč, měsíčně 50 400 Kč.

Tabulka 40 Zisk z provozu kadeřnictví ve dvou variantách

Zisk z provozu kadeřnictví	Optimistická varianta		Pesimistická varianta	
	měsíčně v Kč	ročně v Kč	měsíčně v Kč	ročně v Kč
Výnosy (tržby)	73 500	882 000	50 400	604 800
Náklady	47 500	570 000	44 500	534 000
Výnosy - náklady	26 000	312 000	5 900	70 800

Zdroj: vlastní zpracování

Odhad zisku z provozu kadeřnictví by při optimistické variantě činil 26 000 Kč měsíčně, ročně by se jednalo o částku 312 000 Kč. V případě pesimistické varianty se zisk odhaduje na 5 900 Kč měsíčně, tj. 70 800 Kč ročně. Zřízení kadeřnictví přímo v domě s pečovatelskou službou by znamenalo pro uživatele velký přínos, a navíc by splnilo i ekonomický efekt v podobě vyšších příjmů z vedlejší činnosti.

Příloha 2 Ceník úhrad za úkony pečovatelské služby

Ceník úhrad za úkony pečovatelské služby				
Úkony pečovatelské služby	jednotka	Max. cena dle vyhlášky	Cena PSD	
		od 1.1.2014	2016–2017	2018–2020
I. Pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu				
Pomoc a podpora při podávání jídla a pití	1 hodina	130	60	80
Pomoc při oblékání a svlékání	1 hodina	130	60	80
Pomoc při prostorové orientaci a samostatném pohybu ve vnitřním prostoru	1 hodina	130	80	80
Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík	1 hodina	130	80	80
II. Pomoc při osobní hygieně				
Pomoc při úkonech osobní hygieny	1 hodina	130	80	80
Pomoc při základní péči o vlasy a nehty	1 hodina	130	80	120
Pomoc při použití WC	1 hodina	130	60	80
III. Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy				
Zajištění stravy (od sjednaného dodavatele)	1 oběd	75	59	65
Dovoz a donáška jídla	1 úkon	30	20	20
Příprava a podání jídla a pití	1 hodina	130	60	80
IV. Pomoc při zajištění chodu domácnosti				
Běžný úklid a údržba domácnosti	1 hodina	130	80	100
Pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti	1 hodina	130	80	100
Donáška vody	1 hodina	130	80	100
Topení v kamnech, vč. donášky a přípravy topiva	1 hodina	130	80	100
Běžné nákupy – nákup menšího rozsahu	1 hodina	130	40	80
Velký nákup – například týdenní nákup	1 úkon	115	30	50
Pochůzky (např. lékař, lékárna, zařizování na úřadech)	1 hodina	130	60	80

Úkony pečovatelské služby	jednotka	Max. cena dle vyhlášky	Cena PSD	
		od 1.1.2014	2016–2017	2018–2020
IV. Pomoc při zajištění chodu domácnosti				
Praní a žehlení prádla – včetně odvozu a dovozu	1 kg	70	40	50
Žehlení a mandlování prádla	1 kg	70	30	40
Praní a žehlení prádla – včetně odvozu a dovozu	1 kg	70	40	50
Žehlení a mandlování prádla	1 kg	70	30	40
V. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím				
Doprovod dětí do předškolního zařízení, školy apod.	1 hodina	130	60	80
Doprovod dospělých do školy, zaměstnání, na úřady	1 hodina	130	60	80
Bezplatné úkony služby				
Podpora a instruktáž pečujícím – jak postupovat při péči o blízké osoby				
Zapůjčování kompenzačních pomůcek (vozíky, toaletní židle, vanová sedátka)				
Základní sociální poradenství				

Zdroj: vlastní zpracování dle ceníku PSD a dle hodnot udaných vyhláškou MPSV

Příloha 3 Ceník úkonů vedlejších činností

**Pečovatel'ská
služba
města Dobříše**

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA MĚSTA DOBŘÍŠE,

příspěvková organizace Dukelské náměstí 443, 263 01 Dobříš

+420 318 522 874, ps.dobris@seznam.cz, www.psdobris.cz

ID datové schránky: ipp8ewh, IČ: 48954845

Ceník vedlejších činností

Vedlejší činnosti poskytujeme i veřejnosti. Patří sem především **pedikúra, masáže, praní, žehlení a mandlování prádla.**

Z nabízených druhů masáží lze využít **klasickou masáž, havajskou relaxační masáž Lomi Lomi, masáž lávovými kameny nebo reflexologii.**

I. Pedikérské úkony

Pedikúra	140 Kč
----------	--------

Lakování nehtů	6 Kč
----------------	------

Odlakování	4 Kč
------------	------

II. Praní prádla pro veřejnost

Praní běžně znečištěného prádla	40 Kč /1 kg prádla
---------------------------------	--------------------

Praní silně znečištěného prádla	50 Kč /1 kg prádla
---------------------------------	--------------------

Praní a žehlení běžně znečištěného prádla	50 Kč /1 kg prádla
---	--------------------

Praní a žehlení silně znečištěného prádla	60 Kč /1 kg prádla
---	--------------------

Žehlení pánské košile	20 Kč/1 ks
-----------------------	------------

Žehlení a praní pánské košile	25 Kč/1 ks
-------------------------------	------------

Mandlování	40 Kč/1 kg prádla
------------	-------------------

III. Masáže

Šíje	70 Kč/15 min.
Záda	140 Kč/30 min.
Ruce	70 Kč/15 min.
Záda a ruce	200 Kč/45 min.
Nohy	140 Kč/30 min.
Záda a nohy	280 Kč/60 min.
Masáž lávovými kameny	300 Kč
Antistresová masáž hlavy	150 Kč

Masáže provádí odborně školená pracovnice paní Markéta Kolačná. Cena se odvíjí od doby trvání masáže. Doba trvání masáže je na vzájemné dohodě.

Prosíme klienty, aby si na masáž nosili svůj ručník!

IV. Další doplňkové služby

Lázeň bez vířivky	60 Kč/30 min.
Vířivá koupel ve vaně	80 Kč/30 min.

Zdroj: ceník vedlejších činností PSD

Příloha 4 Fotografie

Zdroj: internetové stránky PSD

Příloha 5 Rozvaha – aktiva

		2016	2017	2018	2019	2020
	AKTIVA CELKEM	3 117 694,68	3 176 065,92	3 896 849,43	3 747 918,53	4 405 622,33
A	Stálá aktiva	378 514,00	297 138,00	222 516,00	172 496,00	135 532,00
I.	Dlouh. nehm. majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Drobný dl. nehm. majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dlouh. hmotný majetek	378 514,00	297 138,00	222 516,00	172 496,00	135 532,00
	Samostatné hmotné movité věci a soubory hm. movitých věcí	378 514,00	297 138,00	222 516,00	172 496,00	135 532,00
	Drobný dl. hmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Dlouhodobý fin. majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva	2 739 180,68	2 878 927,92	3 674 333,43	3 575 422,53	4 270 090,33
I.	Zásoby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Krátkodobé pohledávky	1 643 317,64	2 002 063,95	2 686 086,83	2 477 741,83	3 129 453,08
	Odběratelé	3 750,00		6 454,00		300,00
	Krátkodobé poskyt. zálohy	101 750,00	125 400,00	131 850,00	99 600,00	168 000,00
	Náklady příštích období	13 651,64	16 849,95	20 960,83	21 554,83	18 689,08
	Příjmy příštích období	28 466,00	24 314,00	28 222,00	36 687,00	32 826,00
	Dohadné účty aktivní	1 495 700,00	1 835 500,00	2 498 600,00	2 319 900,00	2 909 638,00
III.	Krátkodobý fin. majetek	1 095 863,04	876 863,97	988 246,60	1 097 680,70	1 140 637,25
	Běžný účet	1 074 314,04	859 666,97	954 263,60	1 094 204,70	1 133 086,25
	Ceniny	15 920,00	15 520,00	29 100,00	100,00	3 400,00
	Pokladna	5 629,00	1 677,00	4 883,00	3 376,00	4 151,00

Zdroj: rozvaha PSD, vlastní zpracování

Příloha 6 Rozvaha – pasiva

		2016	2017	2018	2019	2020
	PASIVA CELKEM	3 117 694,68	3 176 065,92	3 896 849,43	3 747 918,53	4 405 622,33
C.	Vlastní kapitál	1 228 467,45	872 064,92	925 465,00	919 427,53	966 432,53
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	378 514,00	297 138,00	222 516,00	172 496,00	135 532,00
	Jmění účetní jednotky	378 514,00	297 138,00	222 516,00	172 496,00	135 532,00
II.	Fondy účetní jednotky	709 452,67	574 926,92	666 243,18	755 778,90	807 913,57
	Fond odměn	189 321,14			27 528,00	27 528,00
	Fond kultur. a soc. potřeb	22 223,02	36 898,02	53 592,28	56 402,18	76 716,22
	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	213 648,35	172 392,74	172 392,74	181 570,56	172 723,19
	Rezervní fond z ostat. titulů					3 704,00
	Fond reprodukce majetku, fond investic	284 260,16	365 636,16	440 258,16	490 278,16	527 242,16
III.	Výsledek hospodaření	140 500,78	0,00	36 705,82	-8 847,37	22 986,96
	Výsledek hospodaření běžného účetního období	140 500,78	0,00	36 705,82	-8 847,37	22 986,96
D.	Cizí zdroje	1 889 227,23	2 304 001,00	2 971 384,43	2 828 491,00	3 439 189,80
I.	Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Krátkodobé závazky	1 889 227,23	2 304 001,00	2 971 384,43	2 828 491,00	3 439 189,80
	Dodavatelé	1 042,23	42 277,00	17 731,43	20 510,00	900,80
	Krátkodobé přijaté zálohy	50 220,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Zaměstnanci	142 668,00	170 158,00	183 924,00	214 168,00	205 307,00
	Sociální zabezpečení	53 941,00	66 919,00	71 057,00	85 785,00	74 167,00
	Zdravotní pojištění	23 787,00	29 268,00	30 519,00	37 189,00	31 991,00
	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	5 119,00	18 099,00	22 703,00	31 339,00	26 186,00
	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	0,00	1 380,00	0,00	0,00	0,00
	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	1 495 700,00	1 835 500,00	2 498 600,00	2 319 900,00	2 909 638,00
	Dohadné účty pasivní	116 750,00	140 400,00	146 850,00	119 600,00	191 000,00

Zdroj: rozvaha PSD, vlastní zpracování

Příloha 7 Výkaz zisku a ztráty hlavní činnosti

		2016	2017	2018	2019	2020
A.	NÁKLADY CELKEM	3 422 666,22	3 935 783,53	4 729 427,18	4 996 882,37	6 009 360,73
I.	Náklady z činnosti	3 422 666,22	3 935 783,53	4 729 427,18	4 996 882,37	6 009 360,73
	Spotřeba materiálu	96 689,47	80 816,00	89 191,00	82 941,70	186 598,60
	Spotřeba energie	164 984,00	125 552,00	119 172,00	163 414,00	141 697,00
	Opravy a udržování	16 693,00	11 561,00	21 876,80	11 296,00	35 739,00
	Cestovné	8 708,00	14 054,50	10 118,00	10 448,00	6 689,00
	Náklady na reprezen.	0,00	5 970,00	7 887,00	10 205,04	8 457,72
	Ostatní služby	205 398,20	182 031,23	228 811,02	260 354,43	247 446,92
	Mzdové náklady	2 040 289,00	2 498 368,00	3 001 557,00	3 218 326,00	3 885 963,00
	Zákonné soc. pojištění	674 849,00	836 650,00	1 014 987,00	1 079 422,00	1 238 702,00
	Jiné sociální pojištění	8 530,00	9 983,00	12 695,00	13 749,00	16 105,00
	Zákonné soc. náklady	32 076,00	47 315,00	61 024,26	65 621,90	78 245,04
	Daň silniční	0,00	1 560,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné daně a poplatky	250,00	200,00	190,00	450,00	106,45
	Jiné pokuty a penále	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
	Odpisy dlouhodobého majetku	81 376,00	81 376,00	74 622,00	50 020,00	36 964,00
	Náklady z drobného dlouhodob. majetku	53 092,40		51 013,00	9 351,00	105 557,00
	Ostatní náklady z činnosti	39 731,15	40 346,80	36 218,10	21 283,30	21 090,00
B.	VÝNOSY CELKEM	3 498 668,00	3 879 469,53	4 721 364,00	4 986 837,00	6 024 446,24
I.	Výnosy z činnosti	358 668,00	739 469,53	371 364,00	392 937,00	407 282,00
	Výnosy z prodeje služeb	345 668,00	356 737,00	362 392,00	381 825,00	404 577,00
	Výnosy z pronájmu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Čerpání fondů	0,00	371 077,53	0,00	8 112,00	796,00
	Ostatní výnosy z čin.	13 000,00	11 655,00	8 972,00	3 000,00	1 909,00
II.	Finanční výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00	226,24
	Úroky	0,00	0,00	0,00	0,00	226,24
IV.	Výnosy z transferů	3 140 000,00	3 140 000,00	4 350 000,00	4 593 900,00	5 616 938,00
	Výnosy vybran. místních vlád. institucí z transferů	3 140 000,00	3 140 000,00	4 350 000,00	4 593 900,00	5 616 938,00
C.	Výsledek hospodaření	76 001,78	-56 314,00	-8 063,18	-10 045,37	15 085,51
	Výsledek hospodaření před zdaněním	76 001,78	-56 314,00	-8 063,18	-10 045,37	15 085,51
	Výsledek hospodaření běžného účetního období	76 001,78	-56 314,00	-8 063,18	-10 045,37	15 085,51

Zdroj: výkaz zisku a ztráty PSD, vlastní zpracování

Příloha 8 Výkaz zisku a ztráty hospodářské činnosti

		2016	2017	2018	2019	2020
A.	NÁKLADY CELKEM	148 856,00	181 886,00	271 529,00	311 337,00	198 923,55
	I. Náklady z činnosti	148 856,00	181 886,00	271 529,00	311 337,00	198 923,55
	Spotřeba materiálu	10 595,00	7 058,00	12 453,00	8 561,00	5 986,00
	Spotřeba energie	0,00	0,00	13 082,00	20 811,00	13 497,00
	Opravy a udržování	1 530,00	714,00	0,00	0,00	0,00
	Ostatní služby	0,00	0,00	0,00	3 391,00	1 639,55
	Mzdové náklady	105 075,00	129 934,00	202 407,00	222 064,00	142 966,00
	Zákonné sociální pojištění	31 656,00	44 180,00	43 587,00	56 510,00	34 835,00
B.	VÝNOSY CELKEM	213 355,00	238 200,00	316 298,00	312 535,00	206 825,00
	I. Výnosy z činnosti	213 355,00	238 200,00	316 298,00	312 535,00	206 825,00
	Výnosy z prodeje služeb	213 350,00	238 195,00	307 093,00	303 130,00	198 975,00
	Výnosy z pronájmu	5,00	5,00	9 205,00	9 405,00	3 350,00
	Ostatní výnosy z činnosti	0,00	0,00	0,00	0,00	4 500,00
	II. Finanční výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	IV. Výnosy z transferů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	Výsledek hospodaření	64 499,00	56 314,00	44 769,00	1 198,00	7 901,45
	Výsledek hospodaření před zdaněním	64 499,00	56 314,00	44 769,00	1 198,00	7 901,45
	Výsledek hospodaření běžného účetního období	64 499,00	56 314,00	44 769,00	1 198,00	7 901,45

Zdroj: výkaz zisku a ztráty PSD, vlastní zpracování